

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

**Priloga,
Pravilnik o
volitvah in
imenovanjih
v ZDUS**

**Dnevi
medgeneracijskega
sožitja**

**Predsednik
DZ Židan,
obiskal ZDUS**

**Recimo
stop vsem
oblikam
nasilja**

BESEDA VODSTVA ZDUS

Dnevi medgeneracijskega sožitja 3

V ŽARIŠČU

Predsednik DZ mag. Dejan Židan obiskal ZDUS 4

Januarska seja Upravnega odbora ZDUS 5

ZDUS in DeSUS za sodelovanje v dobro upokoјencev 6

Beli obroč za družbo z ničelno toleranco do nasilja 7

Dnevi medgeneracijskega sožitja na GR 8

Število upokoјencev po ZPIZ po občinah in statističnih regijah . . 9

MEDNARODNA DEJAVNOST

Člani AGE platforme o Evropski Uniji in njeni prihodnosti 10

Sporazum EU o ravnotežju med poklicnim in zasebnim življenjem 10

AVTO – MOTO NOSTALGIJA 11

KULTURA

Kakovostno glasbeno staranje 12

Positivna zgodba? Ljubiteljska kultura! 13

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 14

PRAVILNIK O VOLITVAH

IN IMENOVANJIH V ZDUS 15

ŠPORT IN REKREACIJA

11. slovensko srečanje starodobnih smučarjev v Bočni 24

EVROPSKO PISMO

Glas starejših na prihajajočih EU volitvah bo pomemben 26

POD ZDUSOVIM ŽAROMETOM 27

IN MEMORIAM – V SPOMIN 27

VIHARIMO MOŽGANE 28

OBVESTILA 29

Danes bom nekaj besed namenil provokatorjem. To so tisti osebk, ki s svojimi dejanji izzivajo in pogosto tudi izzovejo fizično nasilje. Najpogosteje nastopajo v skupinah. Trije ali štirje prepotentni mladci, ki višek svoje agresije sproščajo v že tako prenatrpanem in s pločevino zasičenem mestnem prometu.

Zgodilo se je v soboto, dan po kulturnem prazniku, ko sem sedel v avtomobil, da nakupim nekaj drobnarij v malem mestu velikih nakupov. Z Vošnjakove zapeljem na Tivolsko cesto in se počasi vključim na levi vozni pas, na Dunajsko cesto. Nenadoma pa z mojega desnega pasu v smeri avtobusne postaje zavije pred moje vozilo Golf starejšega letnika, in hladno jutro je razparal cvilež zavor. Varnostne razdalje je bilo k sreči dovolj, a ko sem se približal cestnemu dirkaču, sem opazil izza zadnjega okna Golfa dva »krvi žejna« režeča obraza, kako nepremično strmita proti meni, čakajoč, kaj bom storil, kako bom reagiral. S takimi bedaki ne gre češenj zobat, pomislim, in se sploh ne zmenim za njihovo norost. Ko se je prižgala zelena luč, pa je ta šmentani Golf še kar stal in stal. Nič ne bom hupal, sem si dejal. Nikamor se mi ne mudi, in zakaj sploh bi s hupanjem spodbujal kretene h kretenskim izpadom. Čaka on, čakam jaz. V trenutku pa, ko se je prižgala rumena luč, pa je Golf cvileče speljal in zavil proti Bežigradu. Ko sem le odpeljal v zeleno smer, sem na križišču Vilharjeve in Topniške spet uzrl taisto vozilo, ki je izzivalo nekega drugega voznika v smeri Topniške ulice. K sreči sem imel zeleno luč v smeri Šmartinske in sem odpeljal naprej po opravkih. Vseeno pa me je ves dan obhajala misel, kaj bi se zgodilo, če bi vendarle zahupal. Previdno torej!

Črt Kanoni, odgovorni urednik

ZDUS PLUS, mesečna revija Zveze društev upokoјencev Slovenije. Za izdajatelja Janez Sušnik, predsednik ZDUS. **Odgovorni urednik** Črt Kanoni, telefon: 01/62 05 481 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Naslov uredništva:** ZDUSplus, Kebetova 9 1000 Ljubljana. Telefon: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zdus-zveza.si **Uredniški odbor:** Vera Pečnik, Slavica Bučan, Mateja Peršuh, Jožef Miklavc in Črt Kanoni **Dopisniki PZDU Celjska:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob 070/701 764 **Gorenjska:** Slavica Bučan 041/347 030 slavica.bucan56@gmail.com **Koroška:** Željko Kljajič 031/387 660 zkljajic.kljajic@gmail.com **Pomurska:** Vijola Bertalanič vijola.ppzdums@gmail.com; **Posavska:** Marija Krušič 051/725 412 makru27@gmail.com; **S. Primorska:** Majda Marinič babicamm@gmail.com **Šaleška:** Jože Miklavc 041/693 369; joze.miklavc@gmail.com; **Zasavje:** Milena Dimec 051 438 236 dimec.milena@gmail.com; **Z. Podravje:** Irena Ferluga; **Tajnica uredništva:** Karmen Šparovec – Terekhov; **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; **Fotografije:** Freelimages, Arhiv ZDUS, Arhiv Age Europe, D. Lukič, N. Ferlež, J. Platiše, M. Jerbič, S. Frelih, M. Petrovčič, J. Laznik, V. Bertalanič, M. Blažević, F. Erzlin, Z. Kosmač, J. Miklavc, E. Progar. **Oblikovanje in priprava za tisk:** NEBIA d. o. o., Nepodpisani članki so last uredništva oz. ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov **Cena** 0,99 EUR **ISSN 2591-0205 Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod številko 2192. Na naslovnici, Pustni čas bodo nekateri izkoristili tudi za to, da si mask sploh ne bodo sneli. Foto: Freelimages**

<https://www.facebook.com/ZDUS-Zveza-drustev-upokojencev-Slovenije>

ZDUSplus

Zveza društev upokoјencev Slovenije

Dnevi medgeneracijskega sožitja, GR od 14. do 16. maja 2019

Spoštovane članice in člani!

ZDUS je že pred časom obvestila javnost, da ne bo več sodelovala pri soorganizaciji F3ŽO. Zaradi številnih pomislekov moram navsezadnje, kot predsednik najštevilnejše civilnodružbene organizacije v državi, pojasniti vsem našim članom in nečlanom ZDUS vzroke, ki so narekovali tako odločitev.

V zadnjih treh mesecih je bilo povedanih veliko besed, zlasti na račun sklepov Upravnega odbora ZDUS z dne 24. oktobra 2018 in nato še Zbora članov ZDUS 19. decembra 2018, da **ZDUS ne bo več sodelovala pri soorganizaciji F3ŽO**. Zamisel o »svoji« organizaciji Festivala za tretje življenjsko obdobje sega še v čas predsednikovanja Zvezi v mandatu Vinka Gobca leta 2000. Na zvezi smo skrbno pregledali kronologijo in prišli do ugotovitev, kako zvito in spretno se je t. i. »soorganizacija« festivala po finančni plati preusmerjala na zasebna podjetja, ki so spreminjala imena, le lastnik je ostajal isti.

Andrej Jus! ZDUS je ves čas imela v rokah »uzde in vajeti« pri organizaciji posvetov in okroglih miz. Seveda pa tudi celotnega kulturnega programa! Za finančni del in delitev sredstev na podlagi vložnega dela pa so se vedno našli problematični zadržki in skozi vsa ta leta je ostajala taka delitev neizvedljiva.

Nadzor nad odhodki

V zadnjih dveh letih, kar sem prevzel mesto predsednika ZDUS po predčasnem odhodu Antona Donka s te funkcije, sem natančno nadzoroval odhodke, ki jih je imela ZDUS. Naši člani, ki so bili po sklepu Upravnega odbora ZDUS imenovani v organe F3ŽO, so terjali potne stroške, strokovna delavka ali celo dve pa sta kar več mesecev v letu pripravljali osrednji strokovni program (posvete in

okrogle mize) in seveda kulturni program, ki vsako leto popestri festivalski utrip. Čeprav so bile dvorane **za nas brezplačne, je bilo za 20.000 evrov izplačil iz TRR Zveze za različna dela in naloge, da smo lahko realizirali svoje programsko-festivalske vsebine**. Številni logistični stroški, od avtobusnih prevozov in skromnih pogostitev za nastopajoče, so prav tako praznili blagajno ZDUS, v katero člani plačujejo članarino.

Zahteva po finančnem poročilu

Lani spomladi, torej leta 2018, sem od vodstva F3ŽO zahteval dogovor o nadaljnjem sodelovanju v letu 2018 ter želel pridobiti finančno poročilo za leto 2017. Osnutek odgovora na zahtevo sem prejel od nekdanje podpredsednice ZDUS Mije Pukl, 7. julija lani, ki je medtem postala predsednica Programskega sveta namesto Davorja Dominkuša.

Nemudoma sva sedla za mizo, pregledala vsebino in družno prišla do ugotovitve, da pod takimi pogoji, kakršni so bili navedeni, ZDUS ne more skleniti dogovora o sodelovanju, kaj šele podpisati pogodbe o sodelovanju! Komentari na skupno ugotovitev je bil podan na seji Upravnega odbora ZDUS 25. julija lani, pod tč. 5. Kot predsednik ZDUS uradno zahtevanega poročila nisem prejel, čeprav sem ga pred sklenitvijo uradnega dogovora želel pregledati, saj so ga prejeli vsi člani programskega sveta. **Anton Donko, Ana Osterman, Mija Pukl, Andrej Jus in Marjan Šiftar** (vir: Spletna stran f3žo) Vsaj tako je izjavil gospod Tihomir Kovačič, direktor projekta F3ŽO, ko je obiskal ZDUS. Na podlagi ugotovitve, da se v odločanje obeh partnerjev, torej ZDUS in F3ŽO, prepletajo zadolžitve mnogih naših članov, ki so bili delegirani v Programski svet F3ŽO, sem prišel do spoznanja, da je ZDUS izgubila vse možnosti, da bi vplivala ali sooblikovala strokovni program. Le kulturne vsebine so (še) ostale na naših plečih. Morda zato, ker so nedobičkonosne in terjajo precej sredstev. Seveda naših, iz blagajne ZDUS?

Po posvetu s strokovnimi sodelavci Zveze DUS in nekaterimi člani UO ZDUS smo začeli razmišljati o vrsti Festivala, **ki bo deloval izključno v korist Zveze** in z mislijo, da moramo 18 let stare probleme čimprej pripeljati v svoje tirnice, po katerih vozi naša ZDUS-ova politika.

Veliko argumentov govori v prid izbiri Gospodarskega razstavišča:

- avtobusna in železniška postaja sta oddaljeni le 5 minut hoda od prizorišč,
  - GR ima svoja parkirišča,
  - vsa prizorišča bodo na enem nivoju brez strmih stopnic,
  - razstavljalci bodo dobili več prostora,
- in še bi lahko našteval tiste argumente, ki so prevladali pri taki odločitvi. Najpomembnejše pa je, da je dogovor z GR korekten in prinaša finančni iztržek Zvezi po končani prireditvi, saj bo sodelovanje potekalo transparentno s skupnim nadzorom stroškov in prihodkov po vnaprej dogovorjeni delitvi. Največja vrednota odhoda »na svoje« pa je, da bodo **Dnevi medgeneracijskega sožitja** potekali v soorganizaciji z Mladinskim svetom Slovenije, Študentsko zvezo Slovenije in Dijaško organizacijo Slovenije. V središče pa smo postavili strokovno aktualno temo **Trg dela in upokojevanje**. Več o strokovnih vsebinah okroglih miz si boste lahko prebrali na naših spletnih straneh in v 3. številki revije ZDUSPlus.

Stari in mladi bomo prvokrat enakovredni partnerji!

GR v skladu z dogovorom ostaja partner pri prodaji površin v komercialne namene, ZDUS in organizacijski odbor pa sta že prejela podporo Vlade RS, saj bo predsednik **Marjan Šarec** slavnostni govornik na otvoritveni slovesnosti 14. maja, ki se bo začela ob 10. uri. Podporo našim prizadevanjem in DMS pa so že izrekla številna ministrstva in ministri, ki bodo sodelovali v programskem ali predstavitvenem segmentu DMS. Najbolj pomembno za nas pa je, da nam **brezpogojno podporo izreka MDDSZ z ministrico mag. Ksenijo Klampfer**.

Žalosti me, da so vsi člani Programskega sveta F3ŽO, ki so bili imenovani v ZDUS in po zaključku F3ŽO v oktobru 2018 odpoklicani, ostali v Programskem svetu F3ŽO, ki se bo odvijal v mesecu oktobru 2019 in pri naših prizadevanjih za lastno festivalsko prireditev ne kažejo interesa. Celo več! Na terenu vnašajo med članstvo netočne informacije in na tak način povzročajo Zvezi številne težave.

Mislím, da bi Zveza DUS morala delovati enotno in ne razdiralno. Proevent, družba v zasebni lasti, je na posredovanje Mestne občine Ljubljana pripravila osnutek o sodelovanju, o katerem bo razpravljala Upravni odbor ZDUS na redni, marčevski seji 2019.

Predsednik ZDUS, Janez Sušnik

Predsednik DZ mag. Dejan Židan obiskal ZDUS

Predsednika DZ mag. Dejana Židana je pred Zvezo DUS pričakal predsednik, Janez Sušnik z Jožico Puhar članico strokovnega sveta ZDUS.

Predsednik Državnega zbora RS mag. Dejan Židan je s svojimi ožjimi sodelavci obiskal ZDUS, kjer se je srečal s predsednikom Janezom Sušnikom. S strani ZDUS sta bili na srečanju prisotni tudi koordinatorka programa Starejši za starejše Amalija Šiftar in članica Strokovnega sveta na področju mednarodnega sodelovanja Jožica Puhar. V Delegaciji DZ pa sta bila ob predsedniku Židanu še vodja kabineta Darja Kapš in organizator protokola predsednika DZ Tadej Cmerekar.

Uvodoma je predsednik ZDUS Janez Sušnik predstavil delovanje in strukturo Zveze društev upokojencev Slovenije, ki je, s preko 200.000 članov, organiziranih v 13 Pokrajinskih zvez (PZDU-jev) ter 505 društev upokojencev, največja nevladna organizacija pri nas. Kakor je mag. Dejan Židan povedal tudi v izjavi za medije ob koncu srečanja, močno podpira ZDUS v vseh aktivnostih ter pritrudi vsem dosedanjim dosežkom ZDUS-a, ki se po njegovih navedbah bori za boljša življenja upokojencev, tudi tistih, ki niso člani društev upokojencev. Ob tem je denimo izpostavil pomembno vlogo ZDUS-a pri oblikovanju neke vrste postulata minimalne pokojnine, od česar je imelo korist skoraj 50.000

upokojencev. Glavnina tematike srečanja je bila osredotočena na ukrepe ZDUS-a za izboljšanje gmotnega položaja upokojencev in zakonodajne pobude ter Zakon o dolgotrajni oskrbi. ZDUS je s koalicijsko pogodbo razmeroma zadovoljen, na uresničenje pa sicer še čaka kar nekaj

---

»V DZ prav tako čakajo na zadnjo različico predloga zakona o dolgotrajni oskrbi. Kot je dejal mag. Dejan Židan, bodo na DZ naredili vse, da bo zakon čim prej sprejet, ker da so to upokojencem dolžni. Mag. Dejan Židan je v izjavi za medije ob koncu povedal, da bo pri nas po projekcijah čez nekaj desetletij v Sloveniji okoli 30 odstotkov ljudi starejših od 65 let.«

---

ukrepov. Mag. Dejan Židan se je strinjal, da je potrebno na nekaterih ukrepih za izboljšanje položaja upokojencev v prihodnje še več narediti, npr. na letnem dodatku, rednem in izrednem usklajevanju pokojnin. Beseda je nanese tudi na položaj in financiranje upokojenskih organizacij, organiziranih na državni ravni. Ga. Amalija Šiftar je predstavila že dolgoleten humanitarni program Starejši za starejše, ki je zelo uspešen, vendar na žalost kadrovsko in finančno podhranjen. V tem programu Starejši za starejše 3800 prostovoljcev skrbi in

pomaga ostarelim in osamljenim po celotni Sloveniji. Veliko je povpraševanja po takšni pomoči, sredstev za izvajanje pa premalo. Pomen dolgotrajne oskrbe v naši družbi, ki se stara, ZDUS glasno poudarja že kar nekaj časa, vendar Zakona o dolgotrajni oskrbi še vedno nimamo. V DZ prav tako čakajo na zadnjo različico predloga zakona o dolgotrajni oskrbi. Kot je dejal mag. Dejan Židan, bodo v DZ naredili vse, da bo zakon čim prej sprejet, ker da so to upokojencem dolžni. Mag. Dejan Židan je v izjavi za medije ob koncu povedal, da bo pri nas po projekcijah čez nekaj desetletij v Sloveniji okoli 30 odstotkov ljudi starejših od 65 let. »To je seveda civilizacijski uspeh, to pomeni, da je življenje boljše, da zdravstvo boljše deluje. Ampak mi moramo omogočiti okolje, da bodo ti ljudje živeli človeka vredno življenje,« je poudaril. Tudi Janez Sušnik je prepričan, da bo Zakon o dolgotrajni oskrbi v dohodnem času sprejet in da bo starejšim omogočal nekoliko lepše tretje življenjsko obdobje. Ob tem je pojasnil tudi, da ZDUS želi z vsemi strankami v parlamentu dobro sodelovati in da si bodo prizadevali za takšne rešitve, ki bodo za obe strani dobre. Po njegovih besedah se namreč v ZDUS-u zavedajo, da se sredstev, ki jih ima država na razpolago, ne more kar tako razmetavati. »Vendar pa

imajo včasih naši upokojenci občutek, da smo mi zadnji na listi upravičencev,« je dejal in spomnil na dvig plač v javnem sektorju. Mag. Dejan Židan je z vzpodbudnimi besedami podprl tudi ZDUS-ov nov dogodek – Dneve medgeneracijskega sožitja, ki bodo potekali med 14. 5. 2019 in 16. 5. 2019 na Gospodarskem razstavišču ter pozdravil konstruktivno medgeneracijsko sodelovanje. Janez Sušnik ga je ob tej priložnosti vljudno povabil na omenjeni dogodek in Dejan Židan je vabilo sprejel.

Mateja Peršuh, foto ČK

Januarska seja Upravnega odbora ZDUS

Prejšnji konec meseca je potekala na sedežu ZDUS redna seja Upravnega odbora, kamor so bili vabljeni še Ana Bilbija (predsednica Strokovnega sveta ZDUS), Karolina Vida Rozman (predsednica Komisije za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve), Branko Suhadolnik (član Organizacijskega odbora Dnevo medgeneracijskega sožitja) in Jure Fortuna (vodja prodaje Erste card). Svojo odsotnost pa je opravičil predsednik Nadzornega odbora ZDUS Alojz Vitežnik.

Številne pomembne točke dnevnega reda so bile obravnavane, vendar je seja kljub temu potekala hitro. Predsednik ZDUS, Janez Sušnik, je uvodoma pozdravil prisotne in predlagal v sprejem dnevni red seje. Predsednik je navzoče člane seznanil, da je Zbor članov ZDUS dne 18. 12. 2018 določil, da VPS deluje še naprej in je v zapisniku zbora zapisan pregled glasovanja posameznih delegatov. Stališče vodstva ZDUS je jasno, tudi vsi izračuni so bili predloženi. Janez Malovrh je pripravil svoj izračun vzdržnosti sklada, ki je povsem drugačen kot so ga predložile zavarovalnice. Pričakovati pa gre, da se bodo na zborih po terenu pojavila vprašanja glede situacije sklada. Upravni odbor Vzajemnega posmrtninskega sklada naj dela naprej in naj tudi redno poroča. Vodstvo ZDUS je predlagalo več možnosti za premostitev in zagotovitev vzdržnosti sklada, vendar je Zbor članov ZDUS določil, da se nadaljuje s pobiranjem članarine (12 evrov) in izplačili (180 evrov) do iztrošenosti vseh sredstev. Vso nadaljnjo politiko in odgovornost za izvrševanje sklepa

vodi Upravni odbor Vzajemnega posmrtninskega sklada, ki najmanj enkrat letno poroča organom ZDUS. Sklep najvišjega organa je zavezujoč in ga je treba spoštovati.

Jožef Žnidarič je povedal, da so v PZDU Posavje sklep zbora pozdravili. Izraženo je bilo tudi stališče, da se na zborih članov DU o tem ne bo razpravljalo.

Mirko Miklavčič se je strinjal, da se o tem ne razpravlja več in je treba sklepe Zbora članov ZDUS spoštovati. Kot odgovorni deležnik ZDUS moramo poskrbeti, da se ne ogrozi premoženja ZDUS in naj se sklad loči od ZDUS tako, da bo postal samostojen.

Kadrovske zadeve

Karolina Vida Rozman je povzela prejete pripombe na predlog pravilnika, ki je bil v 30-dnevni javni obravnavi. Komisija je v roku prejela pripombe iz PZDU Posavje in Osrednjeslovenske PZDU-MZU Ljubljana ter večino pripomb usvojila. Pojasnila je, da je pravilnik bolj obširen, saj bo to dobrodošlo za bodoče člane komisije. Pripomb, ki zadevajo izobrazbeno strukturo funkcionarjev, komisija ni usvojila, saj meni, da mora biti funkcionar več ustnega in pisnega komuniciranja, poznati mora širšo problematiko upokojencev, znati mora organizirati, koordinirati, voditi. Poudarek je bil dan tudi glede upravičenosti do postopkov, za kar je določeno, da je pogoj poravnana članarina. V tem primeru je komisija mnenja, da bi lahko sicer bila nekatera DU v privilegiranem položaju (neplačniki). Pojasnila pa je tudi redosled postopkov za kandidiranje in poudarila, da volilni postopki včasih dovoljujejo tudi to (postopek

DU-PZDU-ZDUS). Marjan Sedmak, predsednik MZU Ljubljana, ki je nadomeščal članico UO Anko Tomišek je vsled pripomb, ki so jih poslali, povedal, da zakonodaja postaja zapletena in velja pravilo, da se določbe ne ponavljajo. Spomnil je na 2. člen Zakona o društvih, ki v 3. odstavku določa, da delovanje v društvu temelji na enakopravnosti članstva in ne bi smeli pogojevati kandidiranja za funkcije z izobrazbo ter da konec koncev Zbor članov ZDUS izbere primerne človeka, ki bo temu kos.

Janez Sušnik je glede izobrazbe dejal, da bi bilo dobro, da je zadeva bolj odprta, a je treba razumeti, da morajo imeti kandidati neko teoretično znanje in izkušnje. Med drugim je omenil, da se še vedno ukvarjamo z administrativnimi zadevami in s slabo elektronsko pismenostjo.

Imenovanje tajnika ZDUS

Janez Sušnik je glede predloga povedal, da je kot predsednik ZDUS odgovoren za kadre in dela s kadri, ki jim lahko zaupa. Na to, da bi imenovanje moralo potekati drugače je opozorila (že prej) Anka Tomišek. Karolina Vida Rozman pa je poudarila, da je komisija

---

»Pripomb, ki zadevajo izobrazbeno strukturo funkcionarjev, komisija ni usvojila, saj meni, da mora biti funkcionar več ustnega in pisnega komuniciranja, poznati mora širšo problematiko upokojencev, znati pa mora organizirati, koordinirati in imeti vodstvene sposobnosti.«

---

predlog vodstva soglasno potrdila. Dodala je še, da delovna skupnost do 10 ljudi praviloma ne potrebuje nobenih aktov in lahko to nadomestijo sklepi. Za tajnika ZDUS je UO soglasno imenoval Niko Antolašič.

Upravni odbor je glasoval tudi o imenovanju organov delovnih teles Dnevo medgeneracijskega sožitja (DMS), ki ga bosta vodila predsednik ZDUS Janez Sušnik in podpredsednica ZDUS Vera Pečnik. Potrjena je bila tudi komisija za program DMS v sestavi Vera Pečnik, Boris J. Bregant, Branko Suhadolnik, Dijana Lukić, Milan Pavliha, Jožica Puhar,

Franc Vedenik, Črt Kanoni, mag. Rosvita Svenšek in Marija Orešnik. Že nekajkrat smo govorili o tem, da se ZDUS za vse naše prostovoljce v dogovoru z Diners Clubom dogovarja z Dinersom za posebno kartico prostovoljca.

Jure Fortuna, predstavnik Dinersa, je povedal, da projekt z ZDUS teče že osmo leto. Letno pridobijo 600 novih članov, imetnikov kartice ZDUS, sicer pa da imajo skupaj že 72.000 članov. Kot nadgradnjo obstoječih aktivnosti so skupaj z ZDUS pripravili posebno kartico **Prostovoljec**, ki je tako identifikacijska kartica na terenu, kot tudi pla-

čilna kartica. Postopek za pridobitev je ponostavljen, priloži se zgolj kopija osebnega dokumenta. Določen je osnovni limit v višini 100 EUR, pomembno pa je tudi, da bodo DU za program Starejši za starejše od vsake nove kartice prejeli 10 evrov.

Branko Suhadolnik je podal predlog, da se ZDUS pridruži kot član Konzorcija rokodelskih centrov Slovenije. Konzorcij je bil ustanovljen 2014, sestavlja ga 9 rokodelskih organizacij iz vse Slovenije in vključuje 750 rokodelcev iz vse Slovenije, med katerimi je tudi veliko upokoјencev. Aktivnosti konzorcija so na področjih sooblikovanja pravnih teme-

ljev za rokodelsko delo, vzpostavitev mentor-ske mreže za učinkovit prenos rokodelskega znanja, sodelovanje pri skupnih projektih za izboljšanje gnotnega stanja rokodelcev, sodelovanje v promociji rokodelstva, sodelovanje na skupnih rokodelskih prireditvah v Sloveniji in zamejstvu. ZDUS je tudi sicer sopodpisnik nacionalnega zavezništva v rokodelstvu.

V nadaljevanju se je razprava dotaknila tudi Dnevov medgeneracijskega sožitja, o tem pa pišemo v tokratni številki v posebnem prispevku.

Strokovna služba ZDUS, foto ZDUS

ZDUS in DeSUS za sodelovanje v dobro upokoјencev

Zveza društev upokoјencev Slovenije, ZDUS, in koalicijska stranka DeSUS sta na nedavnem sestanku razpravljali o nujnih ukrepih za izboljšanje položaja upokoјencev. Skupna ugotovitev je bila, da na uresničenje čaka še veliko ukrepov iz koalicijske pogodbe. Dogovorili sta se za redna mesečna srečanja in še tesnejše sodelovanje.

Na uresničitve, po besedah predsednika DeSUS Karla Erjavca, čaka ustanovitev demografskega rezervnega sklada in ukrep, po katerem bodo upokoјencem po izpolnitvi pogojev starosti in pokojninske dobe za starostno pokojnino ob ponovni vključitvi v delovno aktivnost omogočili prejemanje celotne pokojnine. »Prav tako se je koalicija v koalicijskem sporazumu

zavezala, da bo najnižja vdovska pokojnina na ravni minimalne zagotovljene pokojnine«, je spomnil Erjavec v izjavi po sestanku. V DeSUS-u se veselijo tudi sodelovanja na Dnevih medgeneracijskega sožitja, ki bodo maja potekali v Ljubljani. Predsednik **ZDUS** Janez Sušnik je spomnil na zakonodajne pobude, ki so jih v Zvezi pripravili jeseni. Z DeSUS-om bodo skupaj pregledali, kaj bi bilo mogoče sprejeti za izboljšanje gnotnega položaja upokoјencev in kaj bi bilo mogoče letos, ali prihodnje leto narediti na področju zdravstvene varstva. »Tako je denimo nujen Zakon o dolgotrajni oskrbi«, je dejal Sušnik.

»**ZDUS** kot civilna družba mora sodelovati s politiko, ker sama ne more doseči zakonodajnih sprememb,« je dejal Sušnik.

Spomnil je, da bo letošnja izredna usklajitev pokojnin šele decembra, kar nas preseneča. Prav tako smo presenečeni nad zneski letnega dodatka za upokoјence, saj smo pričakovali več. **»Upokoјenci nismo najbolj zadovoljni, še zlasti ne zdaj, ko se draži oskrbnina v domovih za starejše,«** je poudaril.

Erjavec je izrazil upanje, da povišanje cen za DSO in za življenjske stroške takoj po zvišanju plač ne bo postalo praksa. **»Nekatere že najavljene podražitve so previsoke, zato bi morale te podražitve vzeti pod drobnogled tudi inšpekcijske službe,«** je menil. Izrazil je upanje, da ne gre za zlorabo in iskanje rešitev za probleme, ki bi jih bilo treba rešiti na drugačen način.

Povzeto po STA, foto Dijana Lukić

Beli obroč za družbo z ničelno toleranco do nasilja

Veliko število predstavnikov vladnih in nevladnih organizacij je zasedlo konferenčno dvorano evropske hiše v Ljubljani.

Nasilja, ki se največkrat dogaja med domačimi zidovi, je v naši družbi veliko, država pa še vedno nima sistemsko urejene pomoči žrtvam nasilja, je bilo slišati na nedavnem posvetu Združenji v boju proti nasilju. Cilj je družba z ničelno toleranco do vseh vrst nasilja, kar je mogoče doseči s sodelovanjem in ozaveščanjem.

Po besedah predsednika društva Beli obroč in evropskega poslanca **Igorja Šoltesa** se v Sloveniji proti nasilju vseh vrst bori kar veliko nevladnih organizacij, a ob tem se zdi, da na mnogih področjih »država zmanjka«. Žrtve nasilja ne najdejo pravih informacij, so prepuščene le sebi in jih obravnavajo skoraj kot storilce. »Namesto da bi se žrtve počutile varno in bi računale na ustrezno pravno pomoč, se lahko zgodi ravno obratno,« je opozoril **Šoltés**. Ob tem je spomnil, da se nasilje v družbi kaže tudi v nestrpnosti in netoleranci, kar se pozna tudi v verbalnem nasilju. »Zgodovina je nič kolikokrat pokazala, kako hude posledice ima lahko sovražno beseda, tudi pri nas smo pričali sovražnemu govoru, ki se poskuša skriti za pravico do svobode izražanja,« je povedal **Šoltés**. Predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste Polje **Anita Ogulin** je opozorila na pomanjkljivo vlogo države pri preprečevanju nasilja. V socialno ogroženih družinah, s katerimi se srečujejo, je namreč navzoča vsaj ena vrsta nasilja. »Če hočemo pomagati družini iz brezna revščine, potrebujejo moralno, psihosocialno in pravno pomoč,« je poudarila. »Dokler bo ta država tolerirala

ekonomsko nasilje, bomo deležni tudi fizičnega,« je še dodala.

Tudi **Natalija Gregorič** iz Zavoda Emma opaža, da so pravice žrtev nasilja majhne. Sicer pa ima občutek, da je nasilje v družini še danes tabu tema. Pojav nasilja je po njenih besedah odvisen od tega, kako družba nanj reagira; nasilje v družini tako

verjeti žrtvam, morata policija in tožilstvo raziskati vse okoliščine.« Kazenski zakonik sicer po njenih besedah do neke mere ščiti žrtve nasilja, težavo pa vidi v tem, da se skoraj polovica žrtev nasilja odpove pričanju na sodišču, s čimer tožilci nimajo v rokah nobenega orodja, da bi vztrajali pri obtožbi. Nekaj slabih izkušenj s sistemom pa imajo tudi v

---

»Anita Ogulin je opozorila na pomanjkljivo vlogo države pri preprečevanju nasilja. V socialno ogroženih družinah, s katerimi se srečujejo, je namreč navzoča vsaj ena vrsta nasilja. Če hočemo pomagati družini iz brezna revščine, potrebujejo moralno, psihosocialno in pravno pomoč, je poudarila, saj, dokler bo država tolerirala ekonomsko nasilje, bomo deležni tudi fizičnega.«

---

ni problem posameznika, ampak celotne družbe. Za nasilje po njenih besedah ni opravičila, zanj je vedno odgovoren le tisti, ki ga povzroča, čeprav se ravno žrtve velikokrat počutijo odgovorne. Gregoričeva se je dotaknila tudi »potovanja žrtve skozi sistem«, kot najpomembnejše pa je izpostavila, da je treba žrtve opolnomočiti. To nalogo pa imajo po besedah višje državne tožilke in prostovoljke društva Beli obroč **Mirjam Kline** nevladne organizacije, medtem ko to ni naloga policije ali tožilstva. »Pri tem je sodelovanje med nevladnimi organizacijami in državnimi organi izjemnega pomena,« je poudarila in dodala, »da se pri obravnavi nasilja njihove naloge razlikujejo: medtem ko morajo nevladniki in centri za socialno delo

ZDUS, v programu **Starejši za starejše, ki ga vodi Rožca Šonc**. Njihovi prostovoljci se namreč srečujejo z nasiljem, tako fizičnim kot ekonomskim, nad starejšimi za domačimi vrati. Žrtvam predlagajo, naj se najprej obrnejo na center za socialno delo, pri čemer pa imajo, kot je dejala Šončeva, žal različne izkušnje.

Zdenka Švaljek iz Tom telefona pa je poudarila, da otroke, ki se nanje obrnejo zaradi nasilja, napotijo na ustrezne institucije, največkrat na šolsko svetovalno službo. Kot je dejala, sistem deluje v večini primerov, torej ne tako ekstremnih, težava pa je, ker se institucije ne poznajo med seboj in večkrat tudi sami ne vedo, kam naj napotijo žrtve.

Povzeto po STA, foto pisarna Igorja Šoltesa

Dnevi medgeneracijskega sožitja na GR

V začetku meseca je na Gospodarskem razstavišču potekala novinarska konferenca, na kateri so predstavniki ZDUS in GR predstavili novo prireditve, Dnevi medgeneracijskega sožitja, ki bodo potekali od 14. do 16. maja 2019. ZDUS torej vstopa v ospredje kot protagonist nove prireditve, saj je prav na njeno pobudo januarja lani nastala tudi prva medgeneracijska povezava predstavnikov različnih generacij in interesnih skupin v Sloveniji, Medgeneracijska koalicija MeKoS, ki jo poleg ZDUS-a sestavljajo še Dijaška organizacija Slovenije, Študentska organizacija Slovenije in Mladinski svet Slovenije.

Predsednik ZDUS Janez Sušnik je omenil, da je Upravni odbor ZDUS na 24. redni seji oktobra lani soglasno sklenil, da ZDUS odstopa od neposrednega sodelovanja na F3žo v Cankarjevem domu. V največji reprezentativni organizaciji starejših namreč že več let ugotavljajo, da je izzive dolgožive družbe potrebno medgeneracijsko naslavljati in da je potencial medgeneracijskega sodelovanja premalo izkoriščen. V Sloveniji smo v zadnjih letih pričra rasti medgeneracijskih

potrebnih pripravah na upokojitev, primerih aktivnega staranja skozi vključenost v programe prostovoljstva ter ukrepih za izboljšanje gmotnega položaja upokojenecv. Za leto 2020 načrtujemo celostno osvetlitev stanovanjske problematike in mobilnosti. Koncept nove prireditve je že podprla Vlada Republike Slovenije na čelu s predsednikom Marjanom Šarcem, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Mini-

ga razstavišča, mag. Iztok Bricl, je predstavil prednosti vodilnega prireditvenega centra, zaradi katerih smo se na ZDUS-u odločili za razstavišče ob Dunajski cesti. »65 let GR-ja pomeni dolgoletno tradicijo, znanje in bogate izkušnje. GR ima idealno lokacijo v središču mesta, pred vhodom imamo postajo mestnega avtobusnega prometa in taxi postajališče, od železniške postaje smo oddaljeni 5 minut hoje, imamo svoje dvorišče oziroma zunanje ploščadi, ki so primerne za različne out door aktivnosti. Na dvorišču imamo lastno parkirišče, pa tudi v okolici so parkirišča, primerna za parkiranje avtobusov. Dvorane so zlahka dostopne, večina ima dnevno svetlobo in so v pritličju.« Jaka Trilar, predsednik Študentske organizacije Slovenije, je poudaril, da so se v koaliciji MeKoS zavezali, da si bodo skupaj prizadevali za krepitev medgeneracijskega sodelovanja pri soočanju z aktualnimi družbenimi izzivi; za aktivno vključevanje mladih in starejših v ekonomsko in družbeno življenje ter v procese političnega odločanja. »Na srečanjih se srečujemo ter obravnavamo aktualne teme, predvsem tiste, ki se nanašajo na vzgojo in izobraževanje, sistem socialnega varstva, stanovanjsko problematiko, zaposlovanje in trg dela, politično in družbeno participacijo, zdravstvom, pokojninskim sistemom itd. Svoje skupno delovanje pa smo in bomo tudi v prihodnje usmerili v izražanje stališč in predlaganje ukrepov glede upoštevanja interesov mladih in starejših v javnih politikah na državni ravni,« je še dejal Trilar. Več o programu prvih **Dnevov medgeneracijskega sožitja** si lahko ogledate na spletnih straneh ZDUS-a oz. na povezavi **www.medgeneracijsko-sozitie.si**

PR GR, foto Janez Platiše

»V strokovnem programu se bomo v treh dneh celostno posvetili problematiki trga dela in upokojevanja: od vstopa mladih na trg dela, soočanja z negotovimi prekarnimi oblikami dela, prilagajanju sistema izobraževanja za potrebe gospodarstva, potrebah starejših delavcev, ključnem prenosu znanj, potrebnih pripravah na upokojitev, primerih aktivnega staranja skozi vključenost v programe prostovoljstva ter ukrepih za izboljšanje gmotnega položaja upokojenecv.«

skih centrov, središč, društev, hiš, projektov, programov, festivalov, ki jim manjka skupni imenovalac. Zato so se s partnerji odločili, da je čas za nekaj novega, svežega. Skupaj želijo uresničiti poslanstvo, ki ga vidijo v izmenjavi mnenj, stališč, idej, znanj in izkušenj med generacijami ter uresničevati vizijo, tj. slediti demografskim spremembam, z medsebojnim povezovanjem pa zagotavljati ohranitev visokih družbenih norm in izboljševati položaj vseh generacij v Republiki Sloveniji. V pripravi je bogato kulturno dogajanje. V strokovnem programu se bomo v treh dneh celostno posvetili **problematiki trga dela in upokojevanja**: od vstopa mladih na trg dela, soočanja z negotovimi prekarnimi oblikami dela, prilagajanju sistema izobraževanja za potrebe gospodarstva, potrebah starejših delavcev, ključnem prenosu znanj,

strstvo za obrambo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za kulturo, Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Evropski strukturni in investicijski skladi ter številne druge organizacije. »Trendi, povezani s podaljševanjem življenjske dobe in nizkim številom rojstev, tudi v Sloveniji napovedujejo demografske spremembe večjih razsežnosti. Spremenjene demografske razmere predstavljajo za državo izziv in zahtevajo odgovore, kako hkrati zagotoviti vzdržnost sistemov, medgeneracijsko sožitje in solidarnost ter kvaliteto življenja v vseh življenjskih obdobjih,« je dejala mag. Ksenija Klampfer, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Vlade RS. Direktor Gospodarske-

Število upokoјencev po ZPIZ po občinah in statističnih regijah

S predsednico Stokovnega Sveta ZDUS Ano Bilbijo sva se pogovarjala o podatkih o upokoјencih po občinah. Urejene v tabelaričnem prikazu jih lahko prevzamemo na <http://www.zpiz.si/cms/content/statisticnipodatki>. Moj poskus je metodološki (pilotni projekt) in ga končam na statističnih regijah ob izločanju podatkov o invalidskih upokoјencih. Za to sem potreboval okrog pet ur.

Mislím, da je potreba po takih podatkih omejena z analitskimi potrebami »velikih zadolženih igralcev«. Pregled (splet) kaže

nekaj uspešnih in izkazanih uporab takih tabel. Primer: upokoјenci in občina Kamnik ter njene sosednje občine. Pomembno je povezovanje z drugimi socialnimi, ekonomskimi in drugimi podatki na ravni občine (ali tudi naselij). Torej gre za sestavo **velike državne občinske tabele**, kjer so stolpci dodani, urejeni, vse je vzdrževano in prikazano za večnamensko rabo. Registrski popis na dan 31. 12. 2018 bo dodal nove možnosti (trendi). Mogoča je uporaba takega prikaza za analitske namene v upokoјenskih društvih in drugje povezovanje s

statističnimi raziskovanji (tudi popisi), zdravstvenimi statistikami (bolezni in smrti) ter za lociranje centrov za skupnostno bivanje ali sobivanje in drugih javnih in zasebnih storitev. To je zahtevno delo, zato bi bilo dobro, če bi ga naročili tisti, ki jih to mora zanimati in imajo denar ter možnosti za to. Na primer, ne vemo, kako bodo podprti podrobnejši akcijski programi za uresničevanje raznih strategij, med drugim tudi Strategije dolgožive družbe do 2060!

Za širšo strokovno uporabo in pobudo pripravil Tomaž Banovec

REGIJA	Število	Delež v prostorski enoti (%)	Povprečna starost	Indeks – povprečna starost v prostorski enoti glede na slovenijo	Povprečni znesek bruto pokojnine	Indeks – povprečni znesek bruto pokojnine v prostorski enoti glede na slovenijo	Število	Delež v prostorski enoti (%)
Pomurska	21.380	5,4	70,5	99,2	560,81	81,8	4.073	5,9
Podravska	61.825	15,6	71,1	100,1	631,45	92,1	8.854	12,8
Koroška	12.703	3,2	69,4	97,7	650,08	94,8	3.986	5,8
Savinjska	48.892	12,4	70,3	99,0	665,64	97,1	9.518	13,8
Zasavska	9.466	2,4	69,8	98,2	689,06	100,5	1.357	2,0
Spodnjeposavska	12.598	3,2	70,3	99,0	626,05	91,3	2.341	3,4
Jugovzhodna Slovenija	24.566	6,2	70,2	98,8	635,52	92,7	6.206	9,0
Osrednjeslovenska	106.078	26,8	72,1	101,5	776,04	113,2	14.868	21,5
Gorenjska	43.421	11,0	71,5	100,6	683,93	99,8	5.522	8,0
Primorsko-notranjska	9.881	2,5	70,7	99,5	644,69	94,0	2.278	3,3
Goriška	24.042	6,1	70,3	98,9	676,00	98,6	5.221	7,6
Obalno-kraška	20.915	5,3	70,8	99,6	707,47	103,2	4.845	7,0
SLOVENIJA	395.767	100,0	71,0	100,0	685,48	100,0	69.069	100,0

Vabljeni na aktivno sproščanje v dobro družbo Thermane Laško

do 11. 7. 2019

4 dni/3 noči polpenzion

že od **140,40 €** na osebo

Dodaten 20 % popust na vse wellness in fizioterapevtske storitve v terminu do 15. 2. 2019.

PRIPELJITE TUDI VNUKE

V času zimskih počitnic med 15. 2.–3. 3. 2019 nudimo ob namestitvi v hotelu Zdravilišče Laško

2 otroka do dopoljnega 10. leta BREZPLAČNO.

AKTIVNI ODDIH

**Koda:
ZDUSplus**

Člani AGE platforme o Evropski Uniji in njeni prihodnosti

V času Generalne skupščine AGE platforme, junija 2018, je bila med udeleženci opravljena anketa o EU in njeni prihodnosti. Predstavljala je del akcij v okviru Evropskega leta kulture. Udeleženci so odgovorili na naslednja vprašanja:

- Kaj vam pomeni »biti evropski«?
- Kakšna je dodana vrednost Evropske unije v vašem vsakdanjem življenju?
- Katero vrednost, tradicijo, znanje ali načelo želite prenesti na mlajše generacije?
- Kaj bi po vašem mnenju morali izboljšati, da bi zgradili močnejšo in trajnostno Evropo?

Anketirani so na splošno pozdravljali skupne vrednote, na katerih temelji Evropska

unija, zlasti spodbujanje človekovih pravic, svobode, sodelovanja in solidarnosti. Zelo cenjeni so tudi mir in gospodarska rast, ki nam jo je prinesla Evropska unija od svojega nastanka, pa tudi široka kulturna raznolikost, spodbujanje enakih možnosti in izboljšanje znanja ter inovacij. Vendar pa je po mnenju članov AGE treba izboljšati številne stvari, da se zagotovi trajnost EU. Sprejeti bi morala bolj „človeški“ pristop, manj „tržno usmerjen“, ter okrepiti svoj demokratični proces, da bi bolje zastopala svoje državljane. Anketirani tudi pozivajo k močnejšemu socialnemu programu in večjemu sodelovanju pri skupnih konkretnih projektih. Poleg tega so poudarili potrebo po večji preglednosti v procesih odločanja v EU, več naložb v

izvrševanje zakonodaje EU, nadaljnja prizadevanja za večjo spoštovanje raznolikosti in jasno ločitev moči med zakonom, vlado in mediji.

(Odgovori so bili v celoti pripravljani v pdf obliki in objavljeni na spletni strani AGE.)

Obstaja želja, da bi kar najbolj razširili informacijo o ugotovitvah iz te ankete med nosilci odločanja na nacionalnih ravneh in ravni EU, da bi podprli trenutno razpravo o prihodnosti Evrope, ki bo uradno zaključena na vrhu EU 9. maja, ko bodo vlade obnovile zavezo za prihodnost EU. Za nas so rezultati ankete zanimivi tudi v luči spremljanja programov kandidat in kandidatov za izvolitev v Evropski parlament.

Jožica Puhar, članica Strokovnega sveta

Sporazum EU o ravnotežju med poklicnim in zasebnim življenjem

Kljub zmanjšanim ambicijam, preboj za starše in skrbnike

V četrtek, 24. januarja 2019, sta Evropska komisija in evropski poslanec David Casa sporočila, da je bil v pogajanjih o direktivi o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja dosežen začasni sporazum. Ta sporazum, če ga odobri Svet Evropske unije in Evropski parlament, bo uvedel posodobljena pravila za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja zaposlenih staršev in skrbnikov.

Priznavanje skrbnikov in izboljšanje pravil za starše

Z dogovorom doseženim med romunskim predsedovanjem EU bodo poročevalci Evropskega parlamenta in Evropska komisija prvič priznali neformalne negovalce in jim omogočili, da letno vzamejo pet dni negovalnega dopusta. Čeprav je to skromno, pa pomeni, da bodo morale države članice v svoji delovnopравни zakonodaji priznavati oskrbovalce v celotni EU. Sporazum pomeni tudi uvedbo pravice do očetovskega dopusta, plačanega na ravni bolniškega dopusta, in spremembo staršev-

vskega dopusta, ki omogoča dva meseca „ustrezno plačanega“ starševskega dopusta za oba starša, ki ga ne moreta prenesti na drugega starša. Dva dodatna meseca na enega od staršev se lahko še naprej prenaša iz enega od staršev na drugega. Nazadnje bo sporazum uvedel pravico zahtevati prožno delovno ureditev za delavce, ki imajo družinske obveznosti. Prvotni predlog komisije je šel dlje od tega, tako da je uvedel tudi najnižje ravni plačila za dopust za negovalce in da je celotno obdobje štirih mesecev starševskega dopusta neprenosljivo in plačano. Medtem ko je parlament zahteval višje standarde nagrajevanja, se države članice EU niso mogle dogovoriti o takih pravilih, zato bodo potrebna nadaljnja prizadevanja na ravni držav članic EU. Če Evropski parlament in Svet Evropske unije potrdita ta sporazum, bodo morale države članice direktivo prenesti v svojo nacionalno zakonodajo. Državam članicam je prepuščeno veliko prostora za določitev lastnih standardov: Vsa navedena obdobja na ravni plačil so zgolj minimalni standardi, saj države članice lahko določijo višje, določiti pa morajo stopnjo plačila za starševski

dopust. Opredeliti morajo tudi pogoje za dopust za negovalce: to je mogoče sprejeti zaradi „resnih zdravstvenih razlogov“, ki se lahko razlagajo na različne načine, in se lahko odločijo za dodelitev dopusta, za vsak primer posebej, ali uvedejo dodatne pogoje za uveljavljati to pravico. **AGE bo storila vse, kar je v njeni moči, da bi povečala ozaveščenost o direktivi in spodbudila države članice, da določijo visoke standarde, zlasti na področju dopusta negovalcev.**

Da bi dopolnila direktivo, je Evropska komisija objavila tudi sporočilo o nezakonodajnih ukrepih – financiranju storitev oskrbe in priporočil v okviru evropskega semestra za izboljšanje ravnotežja med poklicnim in

zasebnim življenjem staršev in skrbnikov. Evropski parlament je pred kratkim pozval k nadaljnjemu vlaganju v kakovostne storitve oskrbe, da bi dosegli enakost spolov.

Izjava Anne-Sophie Parent, generalne sekretarke AGE: »Ta sporazum je zelo dobra novica za mnoge starejše, večinoma ženske, ki morajo skrbeti za družinskega člana, ki potrebuje pomoč, in še naprej delati. Čeprav nismo dosegli standardov, ki jih je sprva predlagala Komisija, je sporazum močan signal za milijone preobremenjenih skrbnikov. Prav tako bo prispeval k zmanjšanju

neenakosti med ženskami in moškimi na trgu dela.

Ozadje

Komisija je aprila 2017 predlagala direktivo za izboljšanje ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem kot prvo pobudo, povezano z Evropskim stebrom socialnih pravic. Njen cilj je omogočiti staršem in skrbnikom, da ostanejo na trgu dela z enakomernejšo porazdelitvijo dela med ženskami in moškimi. Trenutno so ženske za enako delo plačane za 16 % manj kot moški, razlika v pokojninah med spoloma

pa znaša 37 %. Zaradi zmanjšanja sistemov socialnega varstva se številne družine trudijo najti kakovostno oskrbo svojih starejših družinskih članov, ki potrebujejo oskrbo in pomoč. To praznino pogosto zapolnjujejo neformalni negovalci, med katerimi so mnoge starejše ženske v delovni starosti, ki ustrezno skrajšajo svoje delovne ure. AGE že več let prosi za direktivo o dopustu negovalcev in je bila del intenzivne kampanje skupaj z drugimi organizacijami civilne družbe, da bi dosegli dogovor o tej direktivi.

Jožica Puhar,

članica Upravnega sveta AGE

TOMOS Avtomatik N/NT

Tomos (Tovarna motorjev Sežana) je bila nekoč sloveča slovenska tovarna motornih koles (mopedov), ki je bila ustanovljena leta 1954. Takrat, torej pred 65 leti, je tedanja slovenska vlada sklenila, da se bo tovarna motorjev gradila v Kopru, čeprav so jo sprva načrtovali v Sežani. Novo tovarniško poslopje je bilo zgrajeno leta 1959, ko ga je uradno odprl Josip Broz – Tito. Kmalu zatem je bila podpisana licenčna pogodba z avstrijsko tovarno **Steyr-Daimler-Puch**, ki je ustrezala Tomosovim načrtom o ekonomičnih in robustnih motornih kolesih, primernih za povojne slabe, makadamske in strme ceste. Mopedi so sloves povojne jugoslovanske moto industrije ponesli na vse kontinente sveta. Glavni izdelki so bili mopedi, izdelovali pa so tudi izvenkrmne motorje, črpalke in stabilne motorje. Najbolj znani so bili seveda modeli mopedov in v času največjega razcveta kopske tovarne so svoje obrate odpirali širom sveta. Eden se je zadržal do današnjega dne v Holandiji in nič nenavadnega ni, da Tomose vidvate od Eindhovena, Amsterdama ali Rotterdama. Prvi motor, ki so ga sestavili v Tomosu, je bil model **Tomos Puch SG 250**. Vzporedno z licenčno proizvodnjo je tekla tudi že proizvodnja lastnih serijskih modelov. To so bile številne izpeljanke mopeda **Puch MS 50**, ki so jih poimenovali **Colibri**. Leta 1962 je bil ustanovljen Zavod za tehnične in ekonomske raziskave, ki se je kasneje razvil v sodobno opremljen inštitut. Sedemdeseta leta 20. stoletja so bila najplodnejša v zgodovini tovarne. Leta 1973 je bila predana namenu sodobna linija z avtomatskimi stroji za varjenje okvirjev. Tako nastali novi cevni okvirji

Avtomatik N NT po treh mesecih skrbne preнове

in motorji lastne konstrukcije so se tudi na pogled začeli razločevati od licenčnih Puchovih. V 80. letih 20. stoletja je Tomos posodobil celoten program dvokolesnih vozil, posebno pozornost pa so namenili zmanjšanju hrupa in škodljivih snovi v izpuhu, položaju voznika med vožnjo ter sodobnemu videzu. Tedaj je bilo predstavljenih kar nekaj modelov, ki so še danes vidni na cestah. Bi verjeli, da je na tekmovanjih za Svetovna prvenstva Tomos često premagoval tudi tako sloveča imena proizvajalcev, kot so bili denimo Honda, Kawasaki, Laverda, Aprilia? Tomos je na dirkah Svetovnega prvenstva v motociklizmu v razredu do 50 cm³ prvič sodeloval v sezoni 1968, ko je Janko Florjan – Štefe osvojil osemnajsto mesto v dirkaškem prvenstvu z eno osvojenjo točko. V sezoni 1969 je za Tomos nastopalo pet dirkačev, **Janko Štefe, Adrijan Bernetič, Anton Kralj**

ter Italijana **Luigi Rinaldo** in **Gilberto Parlotti**. Najboljšo uvrstitev v dirkaškem prvenstvu je dosegel prav Parlotti s šestimi mestom in enaintridesetimi osvojenimi točkami. Parlotti je bil tudi edini dirkač v Tomosovi tretji in zadnji sezoni 1970, ko je osvojil deveto mesto z eno prvenstveno točko. Po odprtju Tomosovega obrata na Nizozemskem, so v prve modele avtomatikov vgrajevali Batavusove (Nizozemske) agregate, ki niso imeli verižnega, pač pa jermenski pogon. Teh modelov se je hitro prijelo ljubkovalno ime »jermenar.« Danes jih ni več veliko. Enega sem pred tremi leti uspel rešiti »rjastega propada« in z veliko dobre volje in nasvetov prijateljev sem ga v celoti prenovil, tako da je danes tak, kot bi pravkar zapeljal s tekočega traku kopske tovarne leta 1974, kolikor je star ta avtomatik z oznako N/NT.

Besedilo in foto, Črt Kanoni

Kakovostno glasbeno staranje (nadaljevanje in konec)

Nekaj takih »priežališč« za svoje instrumentalno glasbeno delovanje dobijo starostniki ali starejši ali seniorji ali veterani na celotnem slovenskem prostoru oz. na kar nekaj lokacijah v vseh sedmih doslej ustanovljenih veteranskih godbah na pihala. Pri njih je za vključitev (spodnji) starostni limit 50 let, poleg tega pa bdi nad njimi še *Aktiv godbenih veteranov Slovenije*, za katerim pa še dodatno in trdno stojita tako *Javni sklad RS za kulturne dejavnosti* kot *Zveza slovenskih godb*. Neposredno, direktno ali indirektno so omenjene področne slovenske veteranske godbe vanje tudi včlanjene. Pri tem je *Godba ljubljanskih veteranov* največja, ne pa najstarejša. Saj ima v svoji zasedbi pikolo, Es-klarinet, basovski klarinet, (francoske) rogove, več tub (4) in šteje dandanes prek 50 članov. Doslej so jo vodili (ustanovni) dirigent Jože Hriberšek, Alojz Zupan, Tomaž Grintal, Viktor Kresnik in nazadnje aktualni dirigent Jurij Cizej. Soustanovitelj in še vedno (edini) predsednik pa je Milan Pavliha.¹ Je pa seveda tale »naš« Milan prežet še z drugimi ustvarjalnimi in organizacijskimi naboji in aktivnostmi. Zelo dobro je svojo življenjsko pot in delo, tako na poklicnem kot ljubiteljskem področju, tesno povezal z glasbo. To so sicer tri drobcene knjižice in še kaj, ki pa imajo nemalo zaslug zlasti še za godbeništvo v Ljubljani.²

Zaključek

Potem ko mislimo in verjamemo, da smo prišli z uradno upokojitvijo do konca svojega življenja, temu še zdaleč ni tako. Že »uradna« statistika nam napoveduje še (eno) tretjino življenja in dela. Ali res tudi dela? Seveda, vsaj za glasbenike v vseh pojavnih oblikah njenega poslanstva to velja. Tudi zato, ker smo se že pred tem ves svoj študijski in aktivni delovni čas ukvarjali z glasbo oz. kar z lepoto. Tudi zato smo bili in ostajamo vse do konca svojih dni bolj srečni, bolj zadovoljni, da ne zapišem potešeni in spokojni. Osrečuje nas naše (glasbeno) okolje. Z vsem svojim bitjem in žitjem smo izpopolnili in še izpopolnjujemo svoj življenjski credo in opus. V vsem tem času smo se izpolnjevali in izpopolnili ob lepi in srečni glasbi, četudi je le-ta enkrat počasna in žalostna ter temna, ampak vedno ji sledi optimistični finale. Vsa druženja so namreč tudi zaradi ali navkljub delu le posvečena lepoti in sreči. Ob tem, da so tudi s tovrstno aktivnostjo nenehno potrjevane in potrjene vse deklaracije o kvaliteti takega, aktivnega staranja, je seveda pred (glasbenimi) umetniki, pedagogi in znanstveniki tudi v starosti

Milan Pavliha, duša in motor Godbe ljubljanskih veteranov.

še čutiti ves ta profesionalni, poklicni naboj ali kar eros. Pa naj to velja tako za (nekdanje) poklicne glasbenike kot za celo življenjske amaterje, ljubitelje. Kajti glasba je enaka za ene kot za druge, odsevi tovrstnega naprezanja pa so si tako ves čas prisotni: od najbolj nepomembne vaje do glavnega (letnega) nastopa; pred domačim ali tujim občinstvom. Z vsemi elementi ali glasbenimi parametri, ki smo jih razgrnili, bi katerikoli glasbenik lahko

v tem svojem poslanstvu uspel. So pa relevantni za vse generacije. Le da so sedaj morda bolj izpostavljeni, celo težje dosegljivi, ampak v umetnosti je vedno tako; ne le v glasbeni, v vseh »sedmih« in še več umetnostih je pač tako, da je velikokrat že odlično komaj dobro.³ Je pa tudi res, da sem končal precej bolj subjektivno, ker enostavno v vseh tolikih letih tudi sam ne morem več iz te kože.

Dr. France Križnar, foto Arhiv ZDUS

Viri in literatura

- Hartman, Ervin (2016). *Glasba je del našega življenja – tudi v tretjem življenjskem obdobju. V Sloveniji deluje sedem veteranskih godb /na pihala/, ki so združene v Aktivu veteranskih godb Slovenije in delujejo pod okriljem Zveze slovenskih godb* (v: <http://www.slovenski-godbenik.si/glasba-je-del-njihovega-zivljenja-tudi-v-tretjem-zivlj>).
- Križnar, Franc (2013). Slovensko glasbeno šolstvo in tovrstna glasbena pismenost – Od zgodovinskega razvoja in iz preteklosti v sedanost ter prihodnost. V: *Vzgoja in izobraževanje*, letnik XLIV-44/2013, št. 4-5, str. 6-10.
- Križnar, Franc (2017). *200. godišnjica glazbenog školstva u Sloveniji (1816-2016)*. V: *Sveta Cecilija*, Zagreb/Hrvaška, god. LXXXVII-87/2017, br. 1-2, str. 42-50.
- Pavliha, Milan (2011). *Z glasbo večno mlad. Moja ljubiteljska pot*. Ljubljana: Samozaložba.
- Pavliha, Milan (2013). *Zgodbe moje mladosti*. Ljubljana: Samozaložba.
- Pavliha, Milan (2017). *Za vedrejšo starost. Za novo kulturo starosti in staranja*. Ljubljana: Milan Pavliha in Socialna zbornica Slovenije.
- Pavliha, Milan (2018). *Mladinska godba Šiška KUD »Hinko Smrekar«* (v: *Slovenski godbenik*, spletna stran *Zveze slovenskih godb*; <http://www.slovenski-godbenik.si/mladinska-godba-siskakud-hinko-smrekar>).
- Predmetnik in učni načrt za (osnovno) glasbeno šolo (v: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_pedsolsko_vzgojo_in_osnovno_solstvo/glasbeno_izobrazevanje/programi/).
- /ur. Sukljan Nejc/ (2012), *Godbeni zvoki-Zbornik ob 40-letnici organiziranega godbeništva na Slovenskem in 15-letnici ustanovitve Zveze slovenskih godb*. Ljubljana: Zveza slovenskih godb.

¹ Ljubljčan Milan Pavliha (roj. 1935) je po poklicni izobrazbi prof. pedagogike. Celo življenje se je poklicno ukvarjal s svetovalnim (poklicnim) in kadrovskim delom, veskozi pa je ostal zvest klarinetu in ljubiteljski kulturi. Ne le v ljubljanskih pihalnih orkestrih, temveč tudi na simfoničnem, folklornem in še kakšnem področju in to več kot 70 let. Klarinet je tudi poučeval v glasbeni šoli (Litija). Nazadnje je tudi soustanovitelj *Kvarteta klarinetov*, edine stalno delujoče sekcije GLV. Od sezone 2012/13 igrajo v njem stalni člani: Slavko Goričar in Milan Pavliha/B-klarinet, Marko Lednik/Es-klarinet in Matevž Mercina/basovski klarinet; včasih pride zaradi usklajevanja terminov z drugimi nastopi in posamičnimi člani tudi do alternacij, zamenjav.

² 2011, *Z glasbo večno mlad. Moja ljubiteljska pot*. 2013, *Zgodbe moje mladosti* in 2017, 2017, *Za vedrejšo starost. Za novo kulturo starosti in staranja*. 2018, *Mladinska godba Šiška KUD »Hinko Smrekar«* (v: *Slovenski godbenik*, spletna stran *Zveze slovenskih godb*).

³ Ta zaključek sem zavestno zapisal v prvi osebi ednine, ker sem tudi sam eden tistih, ki s takim in drugačnim aktivnim delovanjem v glasbi (na različnih področjih: ustvarjalno kot znanstvenik in poustvarjalno kot glasbenik) že več kot desetletje aktivnega upokoženstva in s tem staranja, vztrajam v tem poslu in stroki (op. avtor; FK!).

Pozitivna zgodba? Ljubiteljska kultura!

»So fantje, ki na smučeh letijo v dolino, kakorkoli že simpatici, res največ, kar premoremo? Je to res vse?« Se sprašuje Mojca Pašek v petkovem Delu, 25. januarja 2019. O Sloveniji ne zna povedati nobene pozitivne zgodbe. Emil Milan Pintar ji je že odgovoril v Delu, 30. januarja, **»da je tudi v Sloveniji pozitivnih zgodb, kolikor jih hočeš videti. Tudi če si, hvalabogu, kritičen in želiš (in tudi kaj narediš za to), da bi bile stvari še bolje urejene.«** E. M. Pintar je naštel nič koliko mednarodno odmevnih pozitivnih zgodb. Dodal bi rad še eno pozitivno zgodbo, to je ljubiteljska kultura v Sloveniji. Le-ta je svojevrsten fenomen, saj ni družine, kjer vsaj en član ne bi bil dejaven tudi v kakem kulturnem društvu. Uradne številke temu pritrjujejo: v Sloveniji deluje kar 4.000 ljubiteljskih skupin, ki so organizirane v skoraj 3.000 kulturnih društvih in zvezah. Najbolj priljubljeni so zborovsko petje, pihalni in tamburaški orkestri, gledališče in lutke ter folklor. Precejšnje zanimanje je tudi za sodobni ples, likovno, literarno in filmsko dejavnost. Ljubiteljska kultura na Slovenskem je bila in je še vedno nadpovprečno razširjena, njen osnovni namen pa je individualno in kolektivno kulturno izražanje in izkazovanje identitete. Je tesno povezana z narodno politiko, z integrativnimi procesi v lokalnem okolju, povezuje ljudi, jih uči sobivanja, kaže pot k skupnim projektom, utrjuje solidarnost in na tej osnovi lahko stečejo tudi kulturne akcije z dobrodelnim namenom. Ljubiteljsko kulturo rešuje dobrotelost posebne vrste: prostovoljci si namreč znamo pomagati sami.

V ljubiteljsko kulturo je vpetih veliko zanesenjakov z veliko pristne srčne kulture. V njej je velik poudarek osebnemu razvoju. Šele doseženo ravnovesje med intelektualno, duševno, duhovno, čustveno in

Skoraj vsa DU gojijo folkloro

telesno platjo nam omogoči uravnovešeno in zaokroženo delovanje. V kulturnih društvih se učimo vse življenje: učimo se za vsak nastop! Naj postrežem z lastnim primerom, saj moram danes pri 80+ stalno vaditi tudi doma, več kot nekoč, da ohranjam potrebno kakovostno raven. Mediji ne posvečajo dovolj pozornosti ozaveščanju javnosti o pomenu in vlogi kulture za človekovo osebnostno rast in za krepitev zavesti o naši samobitnosti in kulturni istovetnosti. Ljubiteljska kultura je pozitivna zgodba, ki nam jo priznavajo drugod po svetu. Pa saj so še druge pozitivne zgodbe: prostovoljni gasilci, gorski reševalci ... ki jih svet ne pozna!

Milan Pavliha,
prof. ped., foto arhiv ZDUS

DNEVI MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA

- Osrednja prireditev Zveze društev upokojencev Slovenije
- Povezujemo generacije
- Bogato dogajanje in razstava
- Glavna tema – Trg dela in upokojevanje

VSTOP
NA DOGODEK JE
PROST

14.-16. maj 2019

Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Organizatorja:

Partner:

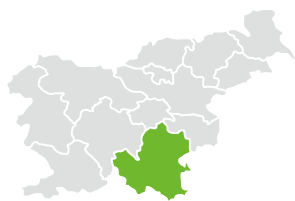

MEDGENERACIJSKA
KOALICIJA
SLOVENIJE

Člani MeKoS:

- Zveza društev upokojencev Slovenije
- Študentska organizacija Slovenije
- Mladinski svet Slovenije
- Dijaška organizacija Slovenije

www.medgeneracijsko-sozitie.si

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

DU Kočevje na Maškaradi v Crikvenici

Čeprav je do pusta, ki bo 5. marca 2019, še kar nekaj časa, pa pri naših sosedih v Crikvenici že prirejajo vesela pustovanja, saj po njihovi tradiciji začnejo s karnevali že v januarju in trajajo vse do pepelnice srede. Tako smo bili v duhu dobrega prijateljskega sodelovanja z Udrugo umirovljenika Grada Crikvenice "Sunce" letos povabljeni na Veliku maškaranu povorku v nedeljo, 27. januarja, v Crikvenico.

Povabilu smo se z veseljem odzvali, se zbrali, malo pogovorili in odločitev je padla. Na karneval gremo kot skupina "ciganov" in priprave so stekle. Poiskati je bilo potrebno prava oblačila in opremo: voz, pijačo, hrano in pa seveda glasbo, saj brez "ceperleta" ne gre. Iz Kočevja smo se dobre volje in v pričakovanju lepega doživetja, v družbi še nekaterih članic in članov društva, odpravili že okoli 8. ure zjutraj. Crikvenica nas je pričakala v lepem in suhem vremenu, čeprav so se tu pa tam oblaki že grozeče podili po nebu in napovedovali poslabšanje z dežjem, prisrčno dobrodošlico z glasbo, plesom in pogostitvijo pa so nam pripravili tudi domačini. Veselo druženje so popestrili še kurenti iz okolice Ptuja, ki že tradicionalno sodelujejo z društvom *Sunce* in so s svojimi prepoznavnimi maskami nepogrešljiv del karnevala. Združeni v Povorki »umirovljenika«, ki je bila vključena v **Veliku maškaranu povorku** smo se zbrali na mestni plaži, kjer se je ob 14. uri pričela povorka po crikveniški rivi. S svojo celostno podobo in nastopom smo med udeleženci karnevala in gledalci poželi veliko pohval, fotografski aparati so nas iskali v svoje objektivne, mi pa smo se počutili prijetno in smo uživali v pustnem rajanju. Tudi prve kaplje dežja, ki so prerasle v deževno popoldne, niso skalile dobrega razpoloženja, ki se je nadaljevalo z zabavo in pogostitvijo vseh udeležencev karnevala v mestni športni dvorani. V Kočevje smo se vrnili v večernih urah malce utrujeni, vendar zadovoljni, saj smo preživeli lepo nedeljo, ki nam bo ostala še dolgo v spominu. Hvala vsem sodelujočim in organizatorjem.

Barbka Bižal, foto Marija Jerbič

JUŽNA PRIMORSKA

Bistriški prostovoljci o svojem delu

Zadnja sreda v mesecu je dan, ko se na rednem srečanju dobijo prostovoljke in prostovoljci programa Starejši za starejše (SzS) pri DU Ilirska Bistrica, pregledajo delo v tekočem mesecu in si zastavijo naloge za naslednjega. Koordinatorica programa Dora Kalčič skrbno vodi evidenco prisotnosti in nalog, ki so jih na prejšnjem srečanju dogovorili.

Skupno pregledajo rezultate, posebno pozornost posvetijo ponovnim obiskom starejših in anketiranju novih sedemdesetletnikom. Vsako srečanje pa je priložnost, da se pogovorijo o posebnih dogodkih in težavah, ki so jih na teh obiskih zabeležili in po potrebi in v skladu s svojimi pristojnostmi tudi razreševali. V zvezi s tem so ugotovili, da morajo za uspešno delo pridobiti nova znanja, zato nekatera srečanja izkoristijo za izobraževanja. Tako so prvo letošnje srečanje namenili poglobljanju znanja in pridobivanju vednosti o problematiki nasilja v družbi. O delu programa Starejši za starejše v tekočem letu je po pozdravu in dobrih željah spregovoril še predsednik DU, **Jože Rolih**. Za pomoč in sodelovanje na tokratnem srečanju so se dogovorili s koordinatorico programa Starejši za starejše za južnoprimorsko pokrajino **Slavico Frelih**. Z veseljem, tako so izjavili, so se poleg nje odzvali še prostovoljci združenja Beli obroč. **Ljubica Fojkar Kosmovski**, upokojena državna tožilka, **Ondina Reja** in **Cveto Kokalj**, kriminalistični inšpektor – vodja skupine. V okviru vseslovenske akcije Beli obroč Slovenije za pomoč žrtvam nasilja deluje tudi združenje za Primorsko, ki poleg svojega rednega dela skrbi tudi za izobraževanje prostovoljcev posameznih humanitarnih društev. Uvodne ugotovitve koordinatorke Dore Kalčič o dosedanjem delu bistriških prostovoljcev na tem področju so vsebinsko dopolnili omenjeni gostje. O delu in uspehih Belega obroča je prisotnim nanizala nekaj dejstev Ljubica Fojkar Kosmovski, ki je posebej poudarila, da je ta način pomoči nemočnim prisoten v vsej državi. V njem delujejo prostovoljke in prostovoljci raznih profilov, ki jih družijo želja po pomoči nemočnim.

Od desne proti levi, Slavica Frelih, pokrajinska koordinatorica SzS J Primorske, Ondina Reja, prostovoljka Belega obroča in Ljuba Fojkar Kosmovski, upokojena državna tožilka, predsednica društva Beli obroč Koper.

Na podlagi 8. odstavka 17. člena in 4. alineje 29. člena Statuta Zveze društev upokojencev Slovenije z dne 15.12.2016 in 20.2.2017 je Upravni odbor Zveze društev upokojencev Slovenije na 26. redni seji dne 23.1.2019 sprejel

PRAVILNIK O VOLITVAH IN IMENOVANJIH V ZVEZI DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa postopke in opravila za redne, izredne in nadomestne volitve organov in funkcionarjev ter imenovanje Strokovnega sveta in delovnih teles Zveze društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: ZDUS).

2. člen

Redne volitve se izvedejo pred potekom štiriletnega mandata. Redne volitve se izvedejo vsaka štiri leta.

Izredne volitve se izvedejo skladno s tem pravilnikom v primeru, če preneha mandat funkcionarjem in organom ZDUS predčasno.

Nadomestne volitve se izvedejo v primeru prenehanja mandata posameznim funkcionarjem in posameznim članom organov ZDUS.

3. člen

Izredne in nadomestne volitve se ne izvedejo, če je do poteka rednega mandata manj kot leto dni.

I. ORGANI, FUNKCIONARJI, POSVETOVALNI ORGAN IN DELOVNA TELESA ZDUS

4. člen

Organi ZDUS so Zbor članov, Upravni odbor, Nadzorni odbor in Častno razsodišče. Funkcionarji ZDUS so predsednik in podpredsedniki ZDUS.

Posvetovalni organ je Strokovni svet ZDUS.

Delovna telesa so komisije.

Funkcionarji in člani organov, Strokovnega sveta in delovnih teles ZDUS imajo štiriletni mandat, ki se lahko enkrat ponovi.

1. Zbor članov

5. člen

V Zbor članov ZDUS volijo ali imenujejo svoje predstavnike (delegat članov) Pokrajinske zveze društev upokojencev (v nadaljevanju: PZDU) v skladu s svojimi akti za dobo štirih let.

PZDU posreduje sklep o izvolitvi ali imenovanju predstavnika PZDU v Zbor članov ZDUS Komisiji za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve (v nadaljevanju: komisija) v roku osem dni po izvolitvi ali imenovanju.

Zbor članov ZDUS v skladu z določbami 24. člena Statuta ZDUS voli:

- predsednika ZDUS,
- podpredsednike ZDUS na predlog predsednika ZDUS,
- člane in namestnike članov Nadzornega odbora,
- člane in namestnike članov Častnega razsodišča.

2. Funkcionarji ZDUS

6. člen

Funkcionarje ZDUS izvoli Zbor članov ZDUS.

3. Upravni odbor ZDUS

7. člen

Upravni odbor ZDUS je izvršilni organ ZDUS, ki ga skladno s 27. členom Statuta ZDUS sestavljajo predsednik in podpredsedniki ZDUS ter trinajst članov, predstavnikov PZDU oziroma njihovi pooblaščenici.

Predstavnike oziroma njihove pooblaščenice izvolijo ali imenujejo PZDU v skladu s svojimi akti za dobo štirih let.

PZDU sklep o izvolitvi ali imenovanju predstavnika oziroma pooblaščenca PZDU v Upravni odbor ZDUS, z osnovnimi podatki, posreduje komisiji v roku osem dni po izvolitvi ali imenovanju.

Komisija posreduje sestavo Upravnega odbora Zboru članov ZDUS, da sprejme ugotovitveni sklep o njegovi sestavi.

Upravni odbor ZDUS se konstituira na prvi seji po volilnem Zboru članov ZDUS.

4. Nadzorni odbor in Častno razsodišče ZDUS

8. člen

Nadzorni odbor in Častno razsodišče sestavljajo trije člani in trije namestniki, ki jih izvoli Zbor članov ZDUS.

5. Strokovni svet ZDUS

9. člen

Upravni odbor ZDUS določi število članov Strokovnega sveta ZDUS in na predlog komisije s sklepom imenuje posamezne člane Strokovnega sveta ZDUS.

Mandat članov Strokovnega sveta je enak mandatu Upravnega odbora ZDUS.

6. Delovna telesa ZDUS

10. člen

Upravni odbor ZDUS s sklepom ustanovi delovna telesa, s katerim določi število komisij, številčno sestavo (praviloma pet in največ sedem članov) in njihova delovna področja.

Upravni odbor ZDUS na predlog komisije s sklepom imenuje člane delovnih teles ZDUS.

Mandat članov delovnih teles je enak mandatu Upravnega odbora ZDUS.

II. PZDU

11. člen

Po tem pravilniku se vključijo v volilne postopke PZDU in njihovi člani (DU), ki so poravnali svoje obveznosti do ZDUS in PZDU.

III. RAZPIS VOLITEV IN IMENOVANJA

1. Razpis volitev

12. člen

Upravni odbor ZDUS najmanj 60 dni in največ 90 dni pred potekom mandata funkcionarjem, organom, Strokovnemu svetu in delovnim telesom ZDUS sprejme sklep o razpisu volitev.

Razpis o volitvah praviloma vsebuje navedbe:

1. Kdaj in komu poteče mandat.
2. Navedbo funkcionarjev, organov, Strokovnega sveta in delovnih teles, za katere se izvajajo postopki za volitve in imenovanja.
3. Pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za izvolitev in imenovanja.
4. Datum in rok volilnih opravil in volitev.
5. Roke, način in pogoje evidentiranja kandidatov.
6. Roke za predložitev predlogov kandidatov.
7. Potrditev kandidatov in liste kandidatov.
8. Nezdržljivost kandidiranja za funkcionarja ZDUS ali člana v organih ali delovnih telesih ZDUS s kandidiranjem za predstavnik PZDU v Zbor članov.
9. Volitve in roke za izvolitev predstavnikov PZDU v Zbor članov ZDUS.
10. Imenovanja.

Razpisu se v skladu z določbami 19. člena Statuta ZDUS priložijo merila za volitve v Zbor članov ZDUS, ki jih za vsak volilni Zbor članov sprejme Upravni odbor ZDUS.

Razpis volitev in imenovanj se objavi v reviji ZDUS Plus in na spletni strani ZDUS ter se pošlje vsem PZDU.

2. Pogoji za izvolitev in imenovanje

13. člen

PZDU predlagajo kandidate za posamezne funkcije in člane organov, Strokovnega sveta in delovnih teles ZDUS.

14. člen

Kandidat za funkcionarja, organe, Strokovni svet in delovna telesa ZDUS morajo izpolnjevati naslednje splošne pogoje:

- da je član DU, ki je član PZDU, le-ta pa članica ZDUS,
- da redno poravnava članarino,
- da je član DU, ki je poravnalo članarino za PZDU in ZDUS.

15. člen

Kandidat za predsednika in podpredsednika ZDUS mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še naslednje pogoje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo,
- da ima večletne vodstvene izkušnje iz časa aktivne delovne dobe iz gospodarstva ali družbenih dejavnosti,
- da ima večletne vodstvene izkušnje v DU, PZDU ali ZDUS.

16. člen

Kandidat za člana Nadzornega odbora ZDUS mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še naslednje pogoje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo,
- da je v aktivni delovni dobi deloval v organih nadzora ali podobnih organih,
- da pozna delovanje tega organa.

Kandidat za člana Častnega razsodišča ZDUS mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še naslednje pogoje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo,
- da pozna delovanje tega organa.

17. člen

Kandidat za člana Strokovnega sveta mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še posebne pogoje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo,
- da ima večletne izkušnje iz aktivnega dela s področja stroke.

Kandidat za člana delovnih teles mora izpolnjevati pogoje iz 14. člena in še naslednje pogoje:

- da ima najmanj srednješolsko izobrazbo,
- pozna delovanje tega organa.

3. Evidentiranje kandidatov

18. člen

PZDU, skladno s svojimi akti ter sklepom o Razpisu volitev v ZDUS po določbah tega pravilnika, opravijo postopke evidentiranja kandidatov.

Evidentirani kandidat mora s kandidaturo soglašati in o tem podati soglasje.

4. Določitev predlogov kandidatov

19. člen

Pristojni organ PZDU pregleda evidentirane kandidate in določi predloge kandidatov.

PZDU od predlaganih kandidatov pridobi pisno soglasje h kandidaturi. Soglasje vsebuje podatke: ime, priimek, rojstni podatki, navedbo izobrazbe, delovne izkušnje v času aktivne delovne dobe, naziv DU, katerega član je ter vrsto dela, ki ga je v njem opravljal, naslov stalnega ali začasnega bivališča, telefonsko številko in elektronski naslov ter seznanitev z namenom pridobitve in obdelave podatkov v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov in Splošno uredbo EU o varstvu osebnih podatkov. Kandidati morajo poleg navedenega predložiti tudi življenjepis na Europass obrazcu.

Predlagani kandidat za funkcionarja ZDUS poleg življenjepisa na predpisanem obrazcu predloži tudi kratko osebno predstavitev in programska izhodišča za delovanje ZDUS za mandatno obdobje.

PZDU določi liste predlaganih kandidatov za funkcionarje, člane organov, Strokovnega sveta in delovnih teles ZDUS.

20. člen

PZDU najmanj 45 dni in največ 60 dni pred datumom volitev predloži komisiji poročilo o poteku kandidacijskega postopka in listo predlaganih kandidatov za funkcionarje in člane organov ZDUS. Hkrati lahko predlaga kandidate za imenovanje članov Strokovnega sveta in delovnih teles ZDUS z izjavami o soglasju s kandidaturo s predpisanimi podatki, za funkcionarja ZDUS pa tudi kratko predstavitev s programom.

5. Potrditev kandidatur

21. člen

Komisija po preteku roka iz 20. člena za predložitev poročila in pre-

dloge kandidatov pregleda liste predlaganih kandidatov. Komisija predloge kandidatov, ki prispejo po preteku, ne obravnava in jih zavrne.

Komisija najprej ugotovi, če:

- je bil upoštevan 11. člen tega pravilnika,
- so bili ustrezno opravljeni kandidacijski postopki,
- predlagani kandidati izpolnjujejo pogoje določene od 14. do 16. člena tega pravilnika.

Komisija zavrne kandidata, če postopek kandidiranja ni bil izveden v skladu z določbami tega pravilnika ali če kandidat ne izpolnjuje pogojev, kot jih za kandidaturo določa ta pravilnik.

22. člen

Komisija pri določitvi števila kandidatov iz posamezne PZDU za organe in delovna telesa ZDUS upošteva število vseh mest (funkcije in število članov organov in delovnih teles ZDUS) in jih sorazmerno porazdeli med PZDU glede na število individualnih članov DU vključenih v PZDU na dan 31. 12. preteklega leta.

Komisija s sklepom potrdi predlagane kandidate, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje in lahko poda mnenje, ali pa tudi izrecno podporo posameznemu kandidatu.

Komisija o nepotrjenih kandidaturah in razlogih za tako odločitev obvesti PZDU.

Komisija na podlagi sklepa o potrjenih kandidaturah pripravi predloge kandidatov za funkcionarje ter za člane in namestnike v Nadzornem odboru in Častnem razsodišču ZDUS ter jih s poročilom o opravljenih kandidacijskih postopkih predloži volilnemu Zboru članov ZDUS.

23. člen

Komisija na podlagi sklepa o potrjenih kandidatih pripravi predlog kandidatov za člane Strokovnega sveta in delovnih teles ZDUS in jih predloži Upravnemu odboru ZDUS.

Kandidatne liste morajo vsebovati naslednje podatke o kandidatih: ime in priimek, rojstni podatki, izobrazba, za katero funkcijo kandidira, naslov, naziv PZDU, ki ga je predlagala in naziv DU, katerega član je. Priložiti je potrebno soglasje h kandidaturi, predstavitev in programska izhodišča kandidatov za funkcionarje ZDUS.

24. člen

PZDU posredujejo komisiji sklep organa, ki je izvolil ali imenoval predstavnika za člana Upravnega odbora ZDUS. Sklep mora vsebovati naslednje podatke o predstavniku: rojstne podatke, naslov, izobrazbo, delovne izkušnje v aktivni delovni dobi, dosedanje delovanje v DU, PZDU ali ZDUS.

Zbor članov ZDUS ugotovi sestavo Upravnega odbora ZDUS.

IV. VOLITVE PREDSTAVNIKOV V ZBOR ČLANOV ZDUS

25. člen

Volite predstavnikov (delegatov) v Zbor članov ZDUS izvedejo PZDU, na podlagi svojih aktov ali sklepov in ob smiselni uporabi določb tega pravilnika za dobo štirih let.

Število predstavnikov PZDU za vsak volilni Zbor članov določi Upravni odbor ZDUS tako, da ima vsaka PZDU po enega predstavnika na najmanj 5.000 individualnih članov DU.

Število članov upokojskih organizacij se ugotavlja na podlagi števila članov na dan 31. 12. predpreteklega leta in poravnane članarine za preteklo leto, upoštevajoč toleranco, kot jo določa Pravilnik o urejanju medsebojnih odnosov ZDUS in PZDU.

Upravni odbor ZDUS na podlagi tega določi število predstavnikov iz posamezne PZDU v volilni Zbor članov in o tem pisno seznanji PZDU.

26. člen

PZDU na običajen način obvestijo DU, da v določenem roku predlagajo kandidate za predstavnike v Zbor članov ZDUS s podatki: ime in priimek, naslov prebivališča, članstvo v DU, telefonsko številko, elektronsko pošto ter pisnim soglasjem h kandidaturi.

Obvestilo mora vsebovati tudi opozorilo o nezdržljivosti že določenega kandidata za funkcionarja ali članstvo v organih ZDUS s kandidaturo za predstavnika v Zbor članov ZDUS.

Število članov kandidatov za predstavnike v Zbor članov ZDUS, ki jih predlaga posamezna DU določi PZDU na podlagi njej določenega števila predstavnikov v Zboru članov ZDUS v sorazmerju s številom individualnih članov vsakega posameznega DU.

27. člen

PZDU, ki ugotovi, da je predlagani kandidat za predstavnika v Zboru članov ZDUS hkrati že potrjeni kandidat za funkcionarja ali člana v organih ZDUS, tega kandidata črta z liste kandidatov za predstavnika v Zbor članov ZDUS. Hkrati obvesti DU, da čim prej posreduje novega kandidata za predstavnika v Zbor članov ZDUS. PZDU na podlagi svojih aktov ali sklepov izvolijo ali imenujejo predlagane kandidate za predstavnike v Zbor članov ZDUS.

28. člen

PZDU pošlje seznam predstavnikov v Zbor članov ZDUS s podatki iz 26. člena najmanj 45 dni pred datumom volitev na ZDUS. PZDU izvoljenim ali imenovanim predstavnikom v Zbor članov ZDUS izda pooblastila ali potrdila o izvolitvi predstavnika v Zbor članov ZDUS. Predstavniki pooblastila ali potrdila predložijo strokovni službi ZDUS na **volilnem** Zboru članov. Predstavniki PZDU za vsak naslednji Zbor članov ZDUS prejmejo ob sklicu pooblastilo za Zbor članov ZDUS in ga predložijo strokovni službi ZDUS na seji.

V. VOLILNI ZBOR ČLANOV ZDUS

29. člen

Upravni odbor za volilni Zbor članov ZDUS najmanj 30 dni pred razpisanim dnevom volitev predstavnikom dostavi gradiva:

1. Vabilo z dnevnim redom.
2. Predlog Poslovnika o poteku volilnega Zbora članov ZDUS.
3. Predlog za izvolitev delovnega predsedstva, verifikacijske komisije, volilne komisije, zapisnikarja in dveh overiteljev zapisnika
4. Poročilo o delu ZDUS za štiriletni mandat.
5. Finančno poročilo ZDUS za štiriletni mandat.
6. Poročilo Nadzornega odbora ZDUS za štiriletni mandat.
7. Poročilo Častnega razsodišča ZDUS za štiriletni mandat.
8. Seznam predstavnikov v Zboru članov ZDUS.
9. Poročilo Komisije za kadrovske in organizacijske zadeve o poteku kandidacijskega postopka.
10. Kandidatno listo za predsednika ZDUS s predstavitvijo in programskimi izhodišči.
11. Kandidatne liste za podpredsednike ZDUS s predstavitvijo in programskimi izhodišči.
12. Seznam predstavnikov PZDU za člane Upravnega odbora ZDUS;
13. Kandidatni listi za člane in namestnike članov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

30. člen

Zbor članov ZDUS dela po Poslovniku volilnega Zbora članov ZDUS.

31. člen

Volitve predsednika, največ treh podpredsednikov ter članov in namestnikov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS se opravijo praviloma tajno, razen če Zbor članov ZDUS z večino glasov odloči, da se volitve opravijo z javnim glasovanjem.

Zbor članov ZDUS lahko sklene, da se javno glasuje o posameznih predlaganih kandidatih.

Najprej se izvoli predsednik ZDUS. Po razglasitvi izvoljenega predsednika ZDUS, novoizvoljeni predsednik predlaga izmed predlaganih kandidatov za podpredsednika, največ tri kandidate za podpredsednike. Volitve se nato nadaljujejo z glasovanjem o podpredsednikih ter članih in namestnikih Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

1. Volitve

32. člen

Zbor članov ZDUS izvoli Verifikacijsko komisijo, ki ima predsednika in dva člana.

Verifikacijska komisija preverja pooblastila predstavnikov Zbora članov ZDUS.

Verifikacijska komisija sestavi zapisnik o ugotovljeni sklepčnosti Zbora članov ZDUS, ki ga predsednik Verifikacijske komisije predstavi Zboru članov ZDUS.

2. Tajne volitve

33. člen

Tajne volitve se izvedejo z glasovnicami.

34. člen

Zbor članov ZDUS izvoli Volilno komisijo, ki skrbi za izvedbo volitev in jo sestavljajo predsednik in dva člana.

35. člen

Tajne volitve predsednika, podpredsednikov in Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS se izvedejo z glasovnicami.

Na glasovnici so kandidati navedeni po abecednem vrstnem redu.

Če se glasuje o posameznih kandidatih, se obkroži številko pred kandidatom.

36. člen

Strokovna služba predloži Volilni komisiji seznam predstavnikov za Zbor članov ZDUS, glasovnice za predsednike, podpredsednike, Nadzorni odbor in Častno razsodišče ter volilne skrinjice. V zapisnik se zabeleži število prevzetih glasovnic za našete kandidate in o brezhibnosti volilne skrinjice, ki se do volitev zapečati.

37. člen

Pred pričetkom glasovanja predsednik Komisije za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve poda poročilo o poteku kandidacijskega postopka in pred pričetkom vsakega glasovanja prebere listo kandidatov.

38. člen

Predsednik Volilne komisije pred pričetkom glasovanja razloži potek glasovanja. Glasovnica je veljavna, če je jasno in nedvoumno obkrožen kandidat, ki se ga voli. Če volja volivca ni jasno in nedvoumno izražena, je glasovnico šteti kot neveljavno.

Izvoljen je kandidat, ki je prejel večino glasov predstavnikov Zbora članov ZDUS.

Če nihče od kandidatov v prvem krogu ne dobi večine glasov prisotnih predstavnikov Zbora članov ZDUS, se opravi drugi krog glasovanja.

Na kandidatno listo se v drugi krog uvrstita dva kandidata, ki sta v prvem krogu prejela največ glasov. Izvoljen je kandidat, ki je v drugem krogu prejel največ glasov.

2.1. Volitve predsednika ZDUS

39. člen

Volilna komisija ob pričetku volitev predstavnikom v Zboru članov ZDUS na podlagi seznama razdeli glasovnice za volitve predsednika ZDUS in nadzoruje oddajanje glasovnic v volilno skrinjico.

Volilna komisija po končanem glasovanju za predsednika ZDUS odpre volilno skrinjico in po preštetu glasov sestavi zapisnik o volitvah predsednika ZDUS, ki ga predsednik Volilne komisije prebere Zboru članov ZDUS.

Na podlagi rezultatov glasovanja predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS ugotovi izvolitev predsednika ZDUS.

2.2. Volitve podpredsednikov, Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS

40. člen

Izvoljeni predsednik ZDUS nato predlaga v izvolitev največ tri kandidate za podpredsednike ZDUS.

Volilna komisija razdeli predstavnikom v Zboru članov ZDUS glasovnice kandidatov za podpredsednike ZDUS, hkrati pa tudi glasovnice kandidatov za Nadzorni odbor in Častno razsodišče ZDUS.

Volilna komisija nadzira oddajanje glasovnic in po zaključku glasovanja prešteje glasove in sestavi zapisnik o volitvah podpredsednikov ter zapisnik o volitvah Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

Predsednik Volilne komisije prebere Zboru članov ZDUS zapisnik o volitvah.

Predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS na podlagi rezultatov glasovanja ugotovi izvolitev podpredsednikov ZDUS, članov in namestnikov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

41. člen

Če je na listi glasovnic za Nadzorni odbor in Častno razsodišče ZDUS več kandidatov, kot se jih voli, se obkroži le toliko kandidatov, kot se jih voli. Izvoljeni so kandidati, ki so prejeli večino glasov Zbora članov ZDUS.

Če je na glasovnici toliko kandidatov, kot se jih voli, se obkroži beseda »ZA« ali »PROTI«. Organ je izvoljen, če je za kandidatno listo glasovala večina Zbora članov ZDUS.

3. Javne volitve

3.1. Volitve predsednika in podpredsednikov ZDUS

42. člen

Javne volitve se izvedejo z javnim glasovanjem.

Predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS pozove predsednika komisije, da poda poročilo o poteku kandidacijskega postopka in predloge kandidatov za funkcionarje ZDUS. Kandidati so razvrščeni po abecednem vrstnem redu.

43. člen

Predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS po obrazložitvi objavi javno glasovanje.

Najprej predlaga v izvolitev kandidata za predsednika ZDUS.

Če je več kandidatov za isto funkcijo, poda na glasovanje predloge kandidatov po abecednem vrstnem redu.

Če dobita dva kandidata enako število glasov, se javno glasovanje ponovi.

Izvoljen je kandidat, za katerega je javno glasovala večina Zbor članov ZDUS.

Izvoljeni kandidat za predsednika ZDUS nato poda predlog kandidatov za podpredsednike.

Izvoljen je najmanj en in največ trije kandidati, ki so prejeli večino glasov Zbora članov ZDUS.

3.2. Volitve Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS

44. člen

Predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS objavi javno glasovanje organov ZDUS. Zbor članov ZDUS lahko odloči, da glasuje o celotni sestavi Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

V tem primeru da predsednik na glasovanje predlog kandidatov za Nadzorni odbor in Častno razsodišče ZDUS na glasovanje.

Člani Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS so izvoljeni, če je za njih glasovala večina Zbora članov ZDUS.

Če se Zbor članov ZDUS odloči, da bo glasoval o kandidatih za člane Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS posamezno, so izvoljeni kandidati, ki so dobili večino glasov.

4. Razglasitev predsednika, podpredsednikov in organov ZDUS

45. člen

Predsednik delovnega predsedstva Zbora članov ZDUS objavi imena izvoljenih: predsednika ZDUS, podpredsednikov ZDUS, članov in namestnikov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ZDUS.

46. člen

Na predlog delovnega predsednika Zbor članov ZDUS sprejme sklep o sestavi Upravnega odbora ZDUS, ki ga sestavljajo predsednik in podpredsedniki ZDUS ter predstavniki PZDU.

Predsednik ZDUS je hkrati predsednik Upravnega odbora ZDUS.

VI. IMENOVANJA

47. člen

Upravni odbor ZDUS s sklepi imenuje:

- člane Stokovnega sveta ZDUS,
- člane stalnih delovnih teles.

1. Imenovanje Stokovnega sveta ZDUS

48. člen

Predsednik ZDUS izmed kandidatov, ob upoštevanju pogojev, predlaga komisiji kandidate za sestavo Stokovnega sveta ZDUS.

Komisija, ob upoštevanju določb tega pravilnika, določi predlog kandidatov za Stokovni svet in ga posreduje v sprejem Upravnemu odboru ZDUS.

2. Imenovanje delovnih teles ZDUS

49. člen

Komisija skladno z določbami tega pravilnika določi kandidate za

posamezna delovna telesa (komisije) in predloge sklepov o njihovem imenovanju in nalogah ter jih posreduje v sprejem Upravnemu odboru ZDUS.

2.1. Začasna delovna telesa, delovne in ekspertne skupine

50. člen

Upravni odbor in predsednik ZDUS lahko za izvedbo posamezne naloge, priprav stališč, mnenj ali akta ZDUS, imenujeta začasno delovno telo (komisijo), delovno ali ekspertno skupino.

V sklepu o imenovanju se določijo člani, naloge in rok izvedbe. V primeru upravičenih razlogov se lahko rok izvedbe ustrezno podaljša. Ko začasno delovno telo, delovna ali ekspertna skupina nalogo konča, preneha njen mandat.

51. člen

Tudi delovna telesa (komisije) lahko izmed svojih članov imenujejo začasne delovne ali ekspertne skupine za izvedbo posameznih nalog, kot opredeljuje prejšnji člen tega pravilnika.

VII. IZREDNE VOLITVE

52. člen

Izredne volitve se opravijo skladno z določbami tega pravilnika, pri čemer se upoštevajo najkrajši možni roki. Razpis izrednih volitev se opravi čim prej po nastanku razloga za izredne volitve, vendar najpozneje v roku enega meseca po nastanku razloga za izredne volitve.

VIII. NADOMESTNE VOLITVE

53. člen

Nadomestne volitve se opravijo skladno z določbami tega pravilnika. Razpis nadomestnih volitev se opravi čim prej po nastanku razloga za nadomestne volitve oziroma najpozneje v 60 dneh po nastanku razloga za nadomestne volitve.

IX. KONSTITUIRANJE

54. člen

Na podlagi 28., 31. in 32. člena Statuta ZDUS se izvoljeni organi konstituirajo na svoji prvi seji.

X. KONČNE DOLOČBE

55. člen

PZDU lahko smiselno uporabljajo določbe tega pravilnika za svoja volilna opravila in volitve.

56. člen

Predlog Pravilnika o volitvah in imenovanjih v ZDUS pripravi komisija in ga posreduje Upravnemu odboru ZDUS.

Upravni odbor ZDUS predlog pravilnika po obravnavi pošlje v 30-dnevno javno obravnavo PZDU.

PZDU v roku 5 dni po preteku obravnavnega roka posredujejo komisiji pripombe in dopolnitve pravilnika.

Komisija obravnava pripombe in dopolnitve ter predlog pravilnika skupaj s sprejetimi pripombami in dopolnitvami posreduje v sprejem Upravnemu odboru ZDUS. V poročilu tudi navede pripombe in dopolnitve, ki jih ni upoštevala v predlogu.

57. člen

Upravni odbor ZDUS na seji obravnava predlog Pravilnika o volitvah in imenovanjih v ZDUS in ga sprejme z večino glasov članov Upravnega odbora ZDUS.

58. člen

Ta pravilnik začne veljati z dnem, ko ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

59. člen

Spremembe in dopolnitve pravilnika se sprejmejo po enakem postopku kot je bil sprejet ta pravilnik.

60. člen

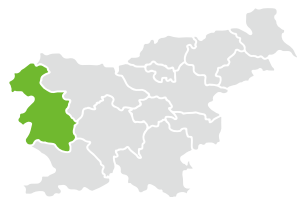
Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati pravilnik z dne 22. 3. 2011 in njegove dopolnitve z dne 14. 6. 2016.

61. člen

Pravilnik se objavi v reviji ZDUS Plus in na spletni strani ZDUS.

Cveto Kokalj je izkustva iz svoje bogate prakse posredoval udeležencem. Posebno pozornost je posvetil postopkom pri odkrivanju nasilja nad sočlovekom, s poudarkom nasilja nad starejšimi. Podrobno in nazorno je opredelil vrste nasilja. Ni izpostavil le fizičnega, pač pa je podrobno opisal vrsto drugih, zlasti tistih, ki so očem skriti. Dobrodošle so bile njegove izkušnje in nasveti za reševanje posameznih primerov. Odzvali so se tudi prisotni ter nanizali vrsto svojih izkušenj, opažanj in mnenj, ter prisluhnili odgovorom na vprašanja. Gostom se je zahvalila koordinatorka in jim poklonila zadnji izvod društvenega glasila Jesenski listi ter jih zaprosila za bodoče sodelovanje.

Besedilo in foto, Slavica Freljh

SEVERNA PRIMORSKA

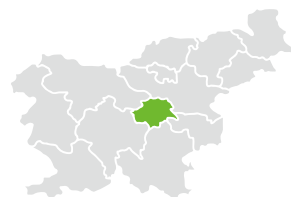
Pevke na Dunaju in v Brnu

ŽePZ Večernica pod okriljem DU Ajdovščina in ŽePZ Strmica pod okriljem DU Rožna Dolina smo že sredi decembra združile moči in pod vodstvom našega pevovodje, gospoda Mirana Rustja, odpotovale proti Češkemu Brnu. Naša pot je bila polna dobre volje, smeha in lepega druženja. In malo pred Gradcem nas je pričakal naš prijatelj, gospod Jožko Hudel. Kot naš vodič se je z nami trudil in zabaval vse tri dni. Gospod Jožko je prava zakladnica anekdot, informacij in zgodovinskih dejstev.

Nekaj kilometrov pred Brnom pa nas je sprejela gospa Alena Šamonilova in nas popeljala do hotela, kjer smo se namestili. Potem smo se s tramvajem odpeljali proti Brnu, ki je s 400.000 prebivalci drugo največje mesto na Češkem. S 85.000 študenti pa je Brno tudi univerzitetno mesto. Mi smo si vzeli malce časa za ogled adventnega sejma in za kakšen kozarček kuhanega vina. Težko smo se odpravili, vendar nas je čakala še izpolnitev našega poslanstva. Prav na hitro smo v centru Brna poiskali cerkev sv. Jakuba, kjer smo s slovenskim petjem popestrili češko sv. mašo. Zahvalili in poslovili smo se od gospe Alene in se odpeljali v hotel. Sobota dopoldan je bila še rezervirana za ogled mesta, popoldan pa vožnja proti Dunaju, kamor smo prispeli v večernem času, tako da smo si lahko ogledali ves blišč lučk okrašenega Dunaja. Nedelja je Gospodov dan, zato smo že zgodaj vstali in se odpeljali v Slovenski pastoralni center, kjer smo s petjem sodelovali pri slovenski Sveti maši. Po njej pa sta se oba zbora predstavila

Ženski pevski zbor Večernica na enem izmed svojih nastopov.

ZASAVSKA

Kulturni dan prostovoljcev s tombolo

Vstopili smo že v drugi mesec naših prijetnih srečanj. Naj vam povem, da se imamo lepo in so se četrtkovi dopoldnevi že ukoreninili v naš vsakdan. Kar po duši me pobožna prijateljsko in spoštljivo sožitje ter iskreni pozdravi, ko se snidemo.

Občutek zaželenosti in sprejemanja pa nam vedno znova izkazuje tudi direktor MC s svojimi sodelavci. Z njihovo pomočjo smo tudi tako brezhibno, s smehom in doslednim prekrivanjem številke, do konca pripeljali našo prvo tombolo. Prvi trije, ki so prekrili vse številke, so prejeli tudi nagrade. Kar nekaj naših udeležencev srečanj se je odločilo izpopolniti znanje v osnovah računalništva in uporabi mobilnih telefonov, drugi pa si možgane utrjujejo s šahom, igrami spomina, kartami, zvabi pa nas tudi igranje namiznega tenisa; ja, dve uri mineta kot blisk. Ker pa je pred nami slovenski kulturni praznik, smo z recitacijo njegove prve balade, **Povodni mož**, počastili tudi spomin na našega velikega pesnika Franceta Prešerna. Naslednja tombola bo v znamenju pusta.

Besedilo in foto Jerica Laznik

Na tomboli je vedno veselo.

POMURSKA

Veronika Horvat Naj prostovoljka leta 2018 v Mestni občini Murska Sobota

Murska Sobota je prostovoljstvu prijazno mesto. Ta naziv si je mesto pridobilo s strani Slovenske filantropije in Slovenske mreže prostovoljskih organizacij. Dobijo ga mesta, ki prepoznajo pomen prostovoljskega dela občanov, cenijo njihovo delo, podpirajo prostovoljske organizacije in namenajo del občinskih sredstev za razvoj prostovoljstva v svoji občini.

Župan Murske Sobote se že tradicionalno s posebno prireditvijo tudi javno zahvali vsem prostovoljcem za njihovo delo ter posebej izpostavi tiste posameznike in organizacije, ki so si v minulem letu še posebej prizadevali na področju prostovoljstva. Konec januarja je na prireditvi v Gledališču Park župan dr. Aleksander Jevšek izročil posebna županova priznanja naj prostovoljcem leta 2018 v Mestni občini Murska Sobota. Naj prostovoljka leta 2018 v Mestni občini Murska Sobota je postala Veronika Horvat, upokojena medicinska sestra, ki že več kot 10 let v DU Murska Sobota deluje kot prostovoljka in koordinatorka prostovoljcev na področju socialne in humanitarne dejavnosti. V sklopu društva je prevzela vodenje programa Starejši za starejše, ki je vseslovenski program ZDUS. Prevezela je tudi koordinacijo 1700 obiskov starejših občanov v Mestni občini Murska Sobota, naselijh Rakičan in Nemčavci. Po številu obiskov starejših je med najuspešnejšimi v Sloveniji. Za svoje delo je že prejela tudi priznanje ZDUS. Veronika Horvat poleg dela v programu Starejši za starejše koordinira tudi skupino prostovoljcev v Splošni bolnišnici Murska Sobota in sodeluje z Domom starejših občanov Rakičan ter Centrom za starejše Murska Sobota. Tako se trudi osamljene oskrbovance na različne načine vključiti v družabno življenje. Vsako leto ob božično-novoletnih praznikih s skupino prostovoljcev obišče in skromno obdari okrog 270 starejših občanov MO Murska Sobota. Prav tako skrbi, da se vsako leto ob 8. marcu in materinskem dnevu obdari občanke, ki so starejše od 80 let. Sodeluje tudi z Rdečim križem in Karitasom, saj starejšim ljudem, za katere se ugotovi, da so v stiski, zagotavlja in dostavlja pakete

hrane. Je tudi članica Sosveta za socialne zadeve na Mestni občini Murska Sobota. Skozi vse leto skrbi za izobraževanje prostovoljcev Društva upokojencev Murska Sobota ter sodeluje s Hišo sadeži družbe, katere soustanoviteljica je. Na vsa področja svojega delovanja je vnesla nove in uspešne metode dela, predvsem v skrbi za starejše, ki živijo sami in osamljeni. Prijazne besede ji nikoli ne zmanjka, drobne pozornosti pa ji niso tuje. V imenu programa Starejši za starejše pri ZDUS naši Veri iskreno čestitamo za priznanje, prav tako pa se ji zahvaljujemo za njen prispevek v razvoju programa v Mestni občini Murska Sobota in Pomurju na sploh. Želimo, da svoje humano poslanstvo še naprej uspešno opravlja in prenaša svoje bogato znanje na mlajše prostovoljce.

Besedilo in foto, Vijola Bertalančič

20-letnica MePZ »Jakob Šešerko« DU Sveti Jurij ob Ščavnici

Življenje je kot reka, ki z neizmerno naglico reže strugo vsakega posameznika, pa vendar smo vsi ujeti v tak tok različnih življenjskih obdobij, ki vsakemu posamezniku z valovi prinašajo različno velike čeri. Tok življenja nam kar naenkrat prinese jesen življenja, ko se naš korak upočasni, teža življenja upogne hrbet in včasih se nam zazdi, da nismo več koristni, da smo osamljeni; in takrat začne v nas klujuvati, hrepeneti po nečem drugem.

Šele takrat začnemo iskati nekaj: prijatelje, roka-roko, druženje, čas nas ne priganja in ni več naš gospodar. DU Sv. Jurij ob Ščavnici ima za sabo dobro uhojeno pot starostnikov. Leta 1996 je bila na našem ZČ pobuda takratne tajnice društva, že pokojne ge. Anice Miholič, da bi ustanovili upokojenski PZ, padla je na plodna tla. Že Goethe je zapisal: »Ne bi mogli prešteti, koliko življenj je že krenilo na pravo pot, ali koliko življenje se je ohranilo, ali koliko življenj je dobilo nove svetlobe zaradi nje.« (PESMI) 17 pevk in pevcev že v poznih letih, v srcu in duši pa mladih, je v tistem letu 1996 pričelo hoditi na vaje in prepevati v našem zboru, ki ga je takrat vodila ga, Darinka Tišler – hvala ga. Darinka. Danes sta še samo dva začetna pevca, ki še vedno prepevata med nami – g. Slekovec Franc in g. Korelc Marijan ... Začetne vaje so bile takrat na občini v društveni pisarni, kasneje pa v osnovni šoli. Še danes se živo spominjamo tistih prvih vaj in tiste prve pesmi, ki smo jo radi zapeli ob spremiljavni harmonike gospe Darinke, *Kmetič veselo na svetu živi*. Naše članstvo ima korenine in izvira iz čistega kmečkoga okolja, kjer je v otroštvu vsem kruh dajala domača gruda in so sadovi dela bili nešteto krat z znojem prepojeni. Tudi naš rojak Jakob Šešerko, po katerem si je naš PZ nadel ime, je v svojih pesmih opisoval našo pokrajino, našega prleškega človeka z njegovim delom in garanjem za boljši jutri. Pesem je tista, ki omehča še tako trdo srce, in pesem je tista, ki razvedri še tako žalosten obraz ... in tako je bila pesem tista, ki je v naš zbor privabila vedno več pevcev in tudi drugo zborovodkinjo pokojno Nado Špišič. Zbor se je številčno večal in tudi raste po kvaliteti, zato smo pričeli tudi z javnimi nastopi, najprej na domačem terenu in kasneje tudi izven meja naše občine. Že po petih letih, leta 2001 smo nastopili na prvi reviji PZ DUS v Mariboru. Nešteto krat smo se predstavili na revijah upokojenskih zborov, na območnem srečanju PZ Javnega sklada za kulturne dejavnosti, z našim petjem smo popestrili številne domače prireditve, nekajkrat smo pripravili samostojni koncert ob dnevu državnosti in bi še lahko naštevale. Občina Sv. Jurij ob Ščavnici pa je bila tista, ki nas je in nas še vedno finančno podpira in zahvala gre vsem dosedanjim županom. Leta 2002 smo posneli zgoščenko »Fantje, dekleta

Dobitnica priznanja Veronika ob županu. dr. Aleksandru Jevšku

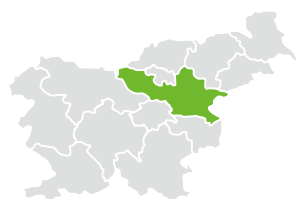

MePZ Jakob Šešerko

so pela.« V reki življenja je po navadi bolezen tista, ki nam postavi čeri, da naše življenje ne teče mirno in zato so nekateri pevci in pevke zbor zapustili. Danes smo srečni, če se je le lahko kdorkoli od pevcev udeležil naše obletnice. Reka življenja pa se je prehitro iztekla nekaterim pevcem in pevkam. Med njimi je na žalost tudi naša zborovodkinja Nada.

Hvala vsem živečim pevkam in pevcem, ki ste kdaj koli bili z nami v našem zboru, pa ste ga zaradi objektivnih razlogov morali zapustiti, nedvomno ste prispevali svoj kamenček v mozaik našega ustvarjanja. Ljubezen do petja, do lepe slovenske pesmi, do druženja, pa je pripeljala tudi nove pevce. Tako nas je trenutno, ki pojemo, 19. pevcev in pevk. Hvala g. zborovodja Vlado Maguša, da ste bili pripravljeni sprejeti naš upokojski zbor, da lahko nadaljujemo z našimi vajami. Praznik je tam, kjer se zberejo ljudje, ki jih družijo prijateljstvo, dobra volja, lepe misli, predvsem pa lepa pesem, ki nam daje nekaj več, nas plemeniti in bogati. In danes je naš praznik, saj je praznik kot oaza na dolgi življenjski poti, ki pretrga enolično vsakdanjost, in tedaj si človek načrpa novih moči in življenjskega poguma. Upam in želim si, da bi tudi v prihodnje imeli dovolj moči, da bomo pot našega pevskega zbora še utrjevali in da bi tudi mlajši, ki prihajate za nami, imeli dovolj poguma nadaljevati začrtano pot. Hvala vsem, ki ste na kakršen koli način prispevali, da se je **MePZ »Jakob Šešerko«** razvijal in rasel in hvala, da ste nas počastili s svojim obiskom.

Jožica Korelc, foto Arhiv ZDUS

CELJSKO

V Rogaški Slatini se veselijo dvigala

Nepremičninski sklad (NS) ZPIZ je lastnik 2.783 namenskih najemnih stanovanj za upokojence in druge starejše po Sloveniji. »Ker se zavedamo pomena zagotavljanja bivalnih pogojev za kakovostno bivanje v tretjem življenjskem obdobju, NS objekte in stanovanja v skladu s tehničnimi, pravnimi in ekonomskimi zmožnostmi postopoma obnavlja – energetske varčne fasade, menjave ostrejših in arhitekturno prilagaja dostope potrebam starejših uporabnikov. Dograditev dvigal, prenova in menjava kopalnih kadi s tuš kadmi. Ob tem velja izpostaviti, da v praksi pri načrtovanju projektov obnove večkrat naletimo na pravno formalne ovire, ko so

torej predpogoji tehnične in ekonomske narave že izpolnjeni, povezane zlasti s pridobivanjem ustreznih soglasij. Kar je veljalo tudi v primeru načrtovane prenove večstanovanjskega objekta na Ulici XIV. divizije 12 v Rogaški Slatini, kjer ima NS v lasti del objekta s 17 namenskimi stanovanji,« je pojasnil mag. Andrej Hudoklin.

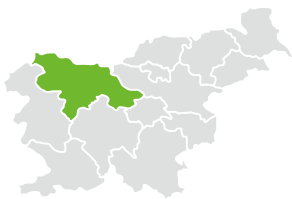
V letu 2016 so se na večstanovanjskem objektu začela izvajati dela prilagoditve dveh stanovanj potrebam uporabnikov. Iz enega velikega in enega manjšega stanovanja sta se uredili dve enakovredni stanovanji, ki so bili končani v letu 2017. Predvidena je bila dograditev zunanega dvigala. NS je z namenom izboljšanja pogojev bivanja v letu 2016 sprejel odločitev za izvedbo energetske sanacije fasade, zamenjave strešne kritine, ureditev shramb, prilagoditev dveh stanovanj in dograditev dvigala. Predvidena je bila dograditev zunanega dvigala. Zunanje dvigalo pomeni višjo kakovost bivanja za najemnike, saj bi se pri notranjem dvigalu skupne površine bistveno zmanjšale, lahko bi prišlo tudi do zmanjšanja površine stanovanj. »Ker NS ni pridobil soglasja lastnika sosednje parcele za izgradnjo zunanega dvigala, je bila družba primorana spremeniti projekte za notranje dvigalo,« je pojasnil direktor NS mag. Andrej Hudoklin. V letu 2017 je lastnik sosednje parcele poklical na NS in privolil v soglasje za izvedbo zunanega dvigala. Z namenom zagotovitve višje kakovosti bivanja najemnikov v namenskih stanovanjih, se je družba odločila, da se izvede sprememba projektov in gradbenega dovoljenja za izgradnjo zunanega

dvigala. Aprila 2018 je NS pridobil gradbeno dovoljenje, ki omogoča samo izvedbo del. Za izvedbo del je bilo kot najugodnejši ponudnik izbrano podjetje AGM Nemeč d. o. o. iz Laškega, s katerim je bila podpisana pogodba 22. 10. 2018, izvajalec pa je bil uveden v delo 26. 10. 2018. Celotna vrednost pogodbenih del z ddv-jem znaša 402.582 EUR. Del stroškov energetske sanacije objekta bosta krila tudi solastnika objekta Občina Rogaška Slatina in Območno društvo invalidov Zgornje Posotelje. V skladu s terminskim planom je predviden rok za dokončanje del avgust 2019.

»Izvedba dograditve dvigala, energetska sanacija, prenova strehe in ureditev shramb v objektu na Ulici XIV. divizije 12 v Rogaški Slatini se je časovno zamaknila zaradi pridobivanja potrebnih soglasij k izvedbi zunanega dvigala, s katerim bodo stanovalci pridobili arhitekturno prilagojen dostop in s tem višjo kakovost bivanja, ne da bi se zmanjšale površine stanovanj in skupne površine v objektu. Z energetske sanacije objekta in novo fasado bodo stroški z ogrevanjem nižji, zadovoljstvo stanovalcev z bivanjem bo višja. NS ob upoštevanju tehničnih in pravnih pogojev ter ekonomskih zmožnosti prenavlja in prilagaja obstoječe objekte ter stanovanja specifičnim potrebam starejših, ter tako izboljšuje njihove pogoje bivanja,« je pojasnil Andrej Hudoklin.

Besedilo in foto, Milenka Blažević

GORENJSKA

„Društvo upokojencev Šenčur, eno prvih društev, ki se je že leta 2005 pridružilo programu Starejši za starejše, program za boljšo kvaliteto življenja starejših doma, se po triletnem premoru ponovno aktivno vključuje v program. V začetku tega meseca so pripravili razširjeno sejo na kateri so celostno spregovorili o namenu, ciljih, dosedanjih uspehih in tudi problemih izvajanja programa.

Spomnimo, da je njegov osnovni namen obiskati vse starejše občane nad 69 let, ne glede na to, ali so ali niso člani DU, in ugotoviti, ali so morda v težavah zaradi slabega zdravja, osamljeni ali pa potrebujejo kakršnokoli pomoč, da bi lahko čim dlje živeli v domačem okolju. Zakaj je v Šenčurju program zastal, pojasnjuje predsednik *DU Šenčur Ciril Sitar*: »Pri izvajanju programa smo zaznali nekatere stvari, ki so nam oteževale delo. Bila je in je še vedno, čeprav je stvar posodobljena, preveč obsežna administracija. Mi smo pred nekaj leti program prilagodili našim razmeram in administracijo bistveno poenostavili. Smo pa tudi v času, ko nismo bili formalno v »programu« obiskovali vse občane, starejše od 69 let (v Občini Šenčur jih je okoli 1.100) in jim pomagali, če so želeli, seveda. Manjše potrebe po pomoči uredimo takoj. Tako na primer pomagamo pri pospravljanju, nakupovanju, poskrbimo za prevoz k zdravniku, jih spremljamo na sprehodu, gremo zanje trgovino, jim pomagamo pri urejanju vrtov ... Velikokrat je dovolj že obisk, samo druženje. Starejšim veliko pomeni, da se jih nekdo spomni in se z njimi pogovori. Smo pa, ko smo analizirali stanje, opazili nekatere slabosti pri svojem delu. Izostala je izmenjava izkušenj! Pokazalo se je, da nam manjka strokovne pomoči, premalo je bilo tudi sistemskega izobraževanja poverjenic in poverjenikov. To je prvi vidik, zaradi katerega se nam je zdelo prav, da ponovno pristopimo k programu. Drugi vidik je financiranje samega programa s strani države. Tudi pri tem nismo bili udeleženi, ampak smo morali stroške pokrivati sami; nekaj znotraj društva, nekaj sredstev smo dobili preko razpisov za humanitarne organizacije v okviru Občine Šenčur, pridobili smo nekaj donatorjev. Nekako smo stvari pokrili. Toda če hočemo delati kakovostno in pomoč izboljšati, potrebujemo dodatna sredstva. Če povzamem: izme-

njava izkušenj z drugimi, sistemsko izobraževanje in strokovna pomoč ter financiranje so razlogi, zaradi katerih smo se v društvu odločili, da ponovno pristopimo k programu.«

Seje se je udeležila tudi vodja programa pri ZDUS Rožca Šonc, ki je pojasnila, da imajo v programu Starejši za starejše predvideno, da se društva, ki iz kakršnegakoli razloga v nekem obdobju prenehajo delovati, lahko ponovno vključijo ko izpolnjujejo pogoje (izberejo koordinatorje in prostovoljce.) Takrat pridobijo tudi sredstva za ponovno delovanje. Tako koordinatorje kot prostovoljce pa čaka tudi izobraževanje. Koordinator programa Starejši za starejše za Gorenjsko Edvard Kavčič je dejal, da ponovna vključitev v program po tako dolgem času pomeni pravzaprav nov začetek. Društvu je zagotovil široko pomoč – najprej v predstavitvi veljavnih aktov in načina dela: med drugim, kako uveljavljati ugodnosti, kako priti do dotacije, koliko prostovoljcev potrebujejo ..., največ pa je, kot je poudaril, odvisno od izobraževanja, na katerem jih bodo pripravili za delo, ki jih čaka na terenu.

Slavica Bučan, foto Franci Erzin

DU Trzin pripravilo čudovito razstavo slik iz peska

Sloviti umetnik Pablo Picasso je nekoč dejal: »Jaz iščem samo eno – da bi izrazil tisto, kar hočem. In ne iščem novih oblik, temveč jih najdem.« Tudi priznana slikarka Stanka GOLOB je našla nadvse zanimivo obliko za izražanje tistega, kar hoče. Svoja dela, slike iz peska, je sredi januarja postavila na ogled na razstavi, ki jo je v avli Centra Ivana Hribarja v Trzinu pripravila v sodelovanju z Društvom upokojencev Žerjavčki Trzin.

Na slovesnosti ob odprtju razstave, ki jo je spretno vodil predsednik društva Zoran Rink, je umetnico predstavila Olga Stopar, oceno slikarskih del, pod katero se je podpisala Tatjana Pregl Kobe, pa je prebrala Ada Lovše Mušič. Izvedeli smo, da diplomirana slikarka Stanka Golob živi in dela na Grahóvem ob Bači na Tolminskem, njena specialnost pa je od leta 1994 slikanje s slovenskimi peski naravnih barv in različnih debelin. Dvajset let se je izobraževala v okviru Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti znotraj različnih društev pri številnih akademskih slikarjih in pedagogih, potem pa se je odločila za študij na šoli za risanje in slikanje **Arthouse – College of Visual Arts** v Ljubljani, kjer je leta 2012 pri profesorju Mladenu Jernejcu diplomirala na temo Peščene iluzije. Do zdaj je imela že več kot 80 samostojnih in 180 skupinskih razstav v Sloveniji, Italiji, Avstriji, Franciji in na Hrvaškem. Sodelovala je na mednarodnih slikarskih kolonijah ter prejela več nagrad in priznanj. V zadnjem obdobju so se njena dela uvrstila tudi na razstave v Parmi, Milanu, Parizu in Gradcu. Od leta 1997 kot prostovoljka vodi delavnice slikanja s peskom za otroke in dijake v šolah ter za osebe s posebnimi potrebami, tudi slepe in slabovidne osebe, v različnih krajih v Sloveniji in v zamejstvu. Svoje ustvarjanje avtorica deli na dva dela: **Realizem – naravo in figuraliko ter Geometrijsko abstrakcijo**. Že samo ustvarjanje s peskom, še posebej pa geometrijski motivi, zahtevajo veliko discipline, znanja in vztrajnosti. Čuti se, da skozi slike in pesek, ki ji polzi skozi prste, beleži doživetje bivanja in dilem današnjega časa, svoje doživljanje pa na svojstven, izviren in subtilen način, podaja naprej. Slike iz peska naravnih barv pomirjajo in sproščajo, zato so kakor balzam v današnjem ponorelem in stresnem načinu življenja. Da bi malce potešila radovednost obiskovalcev, je na odprtju razstave tudi pokazala in obrazložila, kako nastajajo njene slike, pa tudi kdaj in zakaj jo je prevzela tovrstna tehnika ustvarjanja. Spominja se, da je leta

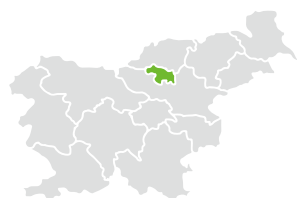

Posvet o uresničevanju programa Starejši za starejše

1994 v reki Bači našla zelo lep kamen, ki je spominjal na lipov list. Ker je že dolgo zbirala kamne, ta pa ji je bil še posebej všeč, ga je želela dati na podlago, da bi ga obesila na steno. Ker ji pri pripravi ozadja zanj nobena barva ni ustrezala, je pred hišo nabrala nekaj peska, ki ga je imel mož pripravljenega za zidanje. Presejala ga je s cedilom za čaj dveh različnih debelin in tako dobila tri različne granulacije. Debelejšega je dala na rob, najbolj drobnega okoli kamna, vmes pa še srednjega in dobila je optični učinek globine; tisti mali kamenček pa je znotraj okvira dobil svoj prostor in ni več izstopal. Kasneje, ko je z možem z bolj odprtimi očmi hodila po Sloveniji, tudi po meliščih, kamnolomih, potokih in rekah ter njihovih brežinah, je ugotovila, da je pri nas ogromno različnih barv in debelin peska, s katerim zdaj ustvarja neverjetne mojstrovine. Njena specialnost pa je, kot je poudarila, prav tretja dimenzija, ki jo ustvarja z različno debelim peskom. Vse slike gradi na tak način, zato je tudi motivika tako različna. Vsako delo je nov izziv in vsaka slika je neponovljiva. Delo samo je zelo adrenalinsko, saj nikoli ne ve, kaj bo nastalo, popravljati pa se ne da. Sicer pa je umetnica svoje delo primerjala s pletenjem, ki je v osnovi zelo enostavno. Obvladati moraš samo leve in desne zanke, toda za ustvarjanje umetelnih vzorcev potrebuješ ogromno kilometrino – enako je s peskom. Imeti moraš podlago, zamisel oz. načrt, kaj boš delal – ta je najbolj pomemben, potem pa še pesek, ki mora biti zelo dobro opran, in seveda lepilo za lepljenje. Potem pa se začne delo, veliko ur dela in veliko truda, da postaneš mojster oz. mojstrica, kakršna je Stanka Golob. Svojevstvena mojstrica, ali bolje rečeno umetnica, pa je tudi pevka ljudskih pesmi Silva Kosec, ki je s svojim nastopom polepšala otvoritveno slovesnost. Ampak to je že druga zgodba, ki vam jo bomo ponudili v branje kdaj drugič.

Slavica Bučan, foto Zinka Kosmač

ŠALEŠKA

Velenje postaja prijazno mesto do invalidov in starejših občanov

Če se lokalna skupnost potruzi pomagati gibalno oviranim osebam je vsem lažje. Mestna občina Velenje je že od leta 2004 ponosna prejemnica listine Občina po meri invalidov, ki ji jo je podelila Zveza delovnih invalidov Slovenije. Leta

2005 so ustanovili Svet za invalide Mestne občine Velenje, ki povezuje in vzdržuje podporne mreže za invalide ter omogoča prenosu dobrih praks in inovativnih programov v lokalno okolje.

Tako se življenje invalidnim in starejšim gibalno oviranim osebam izboljšuje, počutijo se sprejeti in čutijo pomoč bližnjih. Za takšno medsebojno sodelovanje in pomoč pa mora biti naklonjenost širše lokalne skupnosti, če že ni spodbudnejše stanje na državni ravni. Svetniki MO Velenje so na letošnji januarski seji sprejeli predlog Programa za izboljšanje življenja invalidov v Mestni občini Velenje za obdobje 2018–2021, s katerim nadaljujejo z uspešno in ustaljeno prakso sistematičnega načrtovanja ukrepov na področju zagotavljanja dostopnosti. Program vsebuje nabor ukrepov, razvrščenih pod sedemnajst ključnih ciljev: ozaveščanje in informiranje javnosti o invalidski problematiki, zdravstveno varstvo, rehabilitacijske programe, strokovno-podporne storitve in programe, dostopnost grajenega okolja, informacije in prevoze, vzgojo in izobraževanje, delo in zaposlitev, materialno in socialno varnost, družinsko življenje in spoštovanje osebne integritete, kulturo, rekreacijo in šport, vero in duhovno oskrbo, vključenost invalidov v oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva, podporo delovanju invalidskih organizacij, usposabljanje strokovnega kadra za komuniciranje in neposredno delo z osebami s posebnimi potrebami ter mednarodno sodelovanje.

»Zagotoviti želimo tudi kontinuirano izvajanje programov in storitev s področij športa in rekreacije, kulture, vzgoje in izobraževanja ter zdravja, socialnega varstva in zaposlovanja za aktivno vključevanje invalidnih ter starejših oseb z zdravstvenimi težavami,« je bilo sporočilo za javnost ob sprejetju takšne socialno naravnane politike. Nosilci ukrepov

Za vzdržno življenje težkih invalidov je odgovorna naša, na srečo še humana družba.

so organi Mestne občine Velenje ter posamezni javni zavodi, javna podjetja, društva in druge institucije, vključno s pokrajinsko zvezo in društvi upokojencev te doline. Ukrepi so oblikovani bodisi kot njihove redne naloge (izvajajo jih kot zakonsko obvezo ali v okviru osnovnega poslanstva oziroma dejavnosti), bodisi kot ukrepi projektne narave (enkratna izvedba). **»V prihodnjih štirih letih si bomo še naprej prizadevali za ohranitev vseh državnih javnih institucij, ki se ukvarjajo z invalidsko problematiko, saj želimo občanom še naprej zagotavljati vse storitve,«** je bilo še povedano po sprejemu naštetih usmeritev ter politike do invalidske problematike.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

11. slovensko srečanje starodobnih smučarjev v Bočni

Udeleženci tudi izpod Kanina in Slovenskih Goric

Srečanje starodobnih smučarjev v Bočni v Zgornji Savinjski dolini

Z nekaj zamude se je sezona tekmovalnih srečanj smučarskih starodobnikov le začela. Prvo takšno srečanje so pripravili v Planinskem društvu Gornji Grad s sekcijo *Podmeninski gadje* kot osrednji organizatorji, pri sami izvedbi pa so pomagali še člani PGD Bočna, Pušeljci, Aktiv kmečkih žena, Občina Gornji Grad ter nekateri vrli posamezniki. V soboto, 26. januarja, je tako iz različnih krajev Slovenije, največ pa iz osrednje Zgornje Savinjske doline, prišlo na srečanje 40 smučarjev in še precej spremljevalcev, ki so se udeležili veleslalomске tekme ter smučarskih skokov v Bočni. Po sprejemu v kulturnem domu sta prijatelje iz različnih klubov starosvetnih smučarjev nagovorila vodja sekcije Podmeninski gadi **Minka Rezoničnik** ter predstavnik KS Bočna ter zaželela vsem prijetno bivanje in pošteno tekmovalje s staro smučarsko opremo. V povorki in s konjsko vprego furmana **Marka Ročnika**, na kateri so vozili njegovo gnado, gornjegrajskega župana **Antona Špeha**, so smučarski nostalgiki na izjemno dobro pripravljenem smučišču s smučarsko skakalnico pričeli s tekmovaljem, ki ga je s svojimi maratonskimi komentarji povzročal šaljivi **Matic Šinkovc**. »Old« smučarsko tekmovalje je

bilo kot vsakič doslej prava paša za oči, dobra zabava na svežem zraku in občudovanje veččin izjemnih udeležencev. Med njimi tudi od 6 letne Žive Dolencec iz Škofje Loke, najstarejšega 78-letnega Tržičana **Jurija Koširja**, od Talesenih iz Kroke ter številnih drugih. Veliko pozornost je kot smučarka pritegnila tudi nova vodja Podmeninskih gadov **Minka Rezoničnik**, ki je predstavljala starodobno smučarsko perilo kar na startu in cilju smučišča, celo še med smuko skozi vrata iz fižolovk. Tudi tokrat je bil zanimiv starosta starodobne kulture **Miha Dovžan** iz Škofje Loke, ki je progno prevozil z lesenim »ski triciklom«, največjim približkom pležuha in ostal živ. Ob vsem lepem, starih izvornih oblačilih, dilcah in smučkah, z različnimi slogi in tehnikami smučanja ter neverjetno privlačnimi skoki na skakalnici s K-7m, ter druženjem prijateljev, ki so prepletli našo deželo potem, ko so s podstrešij, kašč in drvarnic privlekli to lepo zimsko nostalgijo in jo zdaj ob navdušenju obiskovalcev teh srečanj ponosno razkazujejo vsepovsod. Celotne medalje so izdelali za večino sodelujočih iz lesa, saj se mojster **Frenk Rezoničnik** na tako medaljerstvo odlično spozna. Ob podelitvi medalj in nagrad za najboljše v

kulturnem domu v Bočni je bilo videti, da je večina udeležencev iz vrst upokojencev, da pa prav ti ob vnukih skrbijo za podmladek, torej medgeneracijsko povezovanje na pristen način, in s tem ohranjajo bogato kulturno dediščino. Podobno srečanje je bilo medtem 8. februarja, v znak kulture in etnografije pod gradom v Škofji Loki.

Besedilo in foto, Jože Miklavc

Dopisna strelška liga

Strelci v 42. dopisni strelski ligi in 30. invalidski, ki nastopajo z zračnim orožjem (puško in pištolo) so opravili pet kol dopisnega dela. V ospredju so zdaj strelci iz Idrije. V letošnji dopisni ligi, ki poteka v organizaciji Postojnskega ŠPD Epic, nastopa okoli 200 strelcev vseh kategorij, največ pa je veteranov iz 25 društev.

Največ jih je prijavila Idrija, sledijo Trebanjci, Jeseničani in Škofjeločani, ki so bili tudi največkrat zmagovalci. Med bolj poznanimi slovenskimi strelci so Veselka Pevec, paraolimpijska prvakinja iz Bukovca, pa Franček Pinter Ančo, sedemkratni dobitnik paraolimpijskih kolajn. Največ prijav je z zračno serijsko puško v kategoriji veteranov, ki nastopajo v štirih kategorijah. Po petem od šestih kol dopisnega dela tekmovanja je med ekipami najboljša Idrija. Med posamezniki jih je kar 20 v vodstvu, največ kolajn se nasmiha Vladu Kržišniku iz Idrije, ki že vrsto let vodi tamkajšnje strelce in nastopa tako s puško kot pištolo med veterani in invalidi. Po dvakrat so v vodstvu Farkaš iz Bakovcev, Budinova iz Pirana in Olga Knez iz Vremščice. Ekipno med invalidi vodijo Velenjčani pred Anhovskim Salonitom in strelci iz Cerknega. Posamezno z zračno standardno puško vodi Pinter, s serijsko pa Jovanović iz Velenja. S pištolo je v vodstvu Kržišnik, med invalidkami pa Koželjnikova iz Velenja.

Med veterani, ki so najštevilčnejši, so ekipno najboljši Trebanjci pred Škofjo Loko in Medvodami, posamezno pa vodijo Doneski iz Medvod, Cugelj iz Trebnjega, Mohorko iz Zasavja ter Perdan iz Žalca. V konkurenci veterank pa so v ospredju Žalčanke pred Škofjo Loko in Triglav Javornikom. Posamično vodijo Budinova iz Pirana, Kranjčeva iz Žalca, ter Fernetova iz Žalca.

Jeseniški strelci

Finale najboljših ekip in posameznikov bo 24. marca na centralnem strelišču v Ljubljani.

Dopisno strelsko ligo, ki je svoj krst doživela pred 22 leti, vodi tričlanski odbor, ki mu predseduje Edvard Progar, njegov namestnik je Henrik Valentinčič iz Deskel, tretji član pa je poznani športni novinar Branko Fatur. Pa še nekaj najboljših rezultatov lige. Z zračno standardno puško je med invalidi v ospredju Pinter (396 krogov), s serijsko puško Jovanović (388 krogov), s pištolo pa Knezova (363 krogov). Med veterani vodi Doneski (188 krogov), sledi Budinova (184 krogov), med člani s serijsko puško Dellatore Vremščica (376 krogov), med pionirji je v ospredju Bolčina iz Idrije s 188 krogi, med pionirkami Jerebova s 177 krogi, pri cicibanah pa je najboljši Jurman iz Idrije s 183 krogi.

Besedilo in foto, Edvard Progar

2. turnir v taroku

Društvo ljubiteljev iger s kartami Valat 1962 iz Rimskih Toplic je bilo tokrat v vlogi organizatorja 2. tarok turnirja za državno prvenstvo posameznikov, kjer je nastopilo kar 162 posameznikov.

Najboljši med izvrstnimi je bil Daniel Rožman HJR pred M. Zagoričnikom Val in S. Jeričem iz TSK. Najboljši iz primorsko notranjske regije je bil šesto uvrščeni Jakopič iz Pirana, med ženskami pa Tuškova na 33. mestu. Po zaključnem **drugem krogu** še naprej vodi F. Lakič. Postojnski upokojnenci pa so v vmesnem času odigrali osmi krog. Med dvanajsterico nastopajočih je zmago slavil Darko Bizjak,

Vodilni v tarok turnirju, Bojan Makovec

večkratni svetovni prvak v kegljanju, ki prav v teh dneh obhaja svojo sedemdesetletnico in polstoletno pripadnost kegljanju. Druga je bila Jožica Može, prav tako zelo poznana kegljačica in igralka bowlinga. Po osmem krogu še naprej vodi Slavko Milavec. V Mariboru pa so medtem odigrali **tretji turnir** v taroku za državno prvenstvo. Na njem je nastopilo 162 tarokistov, zmago med moškimi je presenetljivo slavil Nikolaj Mastnak iz Valata pred Francem Čebinom iz KTK Kočevje. Po tretjem krogu vodi Rožman iz HKR, najboljši udeleženec iz primorsko notranjske regije pa je Jakopič iz BKP, ki je šesti. Četrty krog je bil odigran 16. 2., rezultate pa bomo objavili v marčevski številki ZDUSPlus. Drugega turnirja za klubski pokal ŠD Epic, ki je potekal v hotelu Epic v Postojni, se je udeležilo deset igralcev in igralk. Zmagal je Srečko Likar iz Pivke, ki je edini zmagal v obeh krogih, drugi je bil Alojz Markič, tretja pa Simona Bajc. Vodi Markič, sledita pa mu Semenič in Likar. Tretji turnir sledi 5. marca.

Na 16. upokojenskem turnirju DU Postojna je zmagala Alenka Kontelj

Upokojnenci postojnskega društva so odigrali deveti krog tradicionalnega 16. turnirja v taroku, kjer je doslej petkrat slavil Edvard Progar. Nastopilo je trinajst igralcev, za zmagovalko pa so se uvrstili Milavec, Stegelj, Vasilevska, itn. Po devetem krogu vodi Slavko Milavec pred Grmekom in Klančičarjem.

Športno društvo EPIC, foto Edvard Progar

Glas starejših na prihajajočih EU volitvah bo pomemben

Dogajanje v Evropskem parlamentu so v preteklih mesecih najbolj zaznamovali zapleti glede napovedanega izstopa Velike Britanije iz Unije, začetek predsedovanja Romunije in predvsem začetek priprav evropskih strank na prihajajoče evropske volitve. **Evropske volitve**, ki bodo potekale letos maja, bodo po trenutnih napovedih močno zamajale trenutna politična razmerja v Evropi. Skrajne desne stranke bi lahko, po najbolj črnem scenariju, podvojile število sedežev, ki so jih imele v sedanjem mandatu. Tega ne smemo dopustiti in še je čas, da ta nevarni trend zaustavimo. Zato bo glas vsakega državljana na majskih volitvah v Evropski parlament za boljše, močno in povezano Evropo, še kako pomemben! Moj poziv volivkam in volivcem je, da se skupaj zoperstavimo sejanju sovraštva, nestrpnosti, celo obujanju fašizma. **Mir in stabilnost v Evropi, v kateri se krepijo nevarne nacionalistične in populistične retorike ni samoumeven.** Naše matere in očetje, babice in dedki, starejša generacija predvsem, se še vedno spominja grozot 2. svetovne vojne. Želim, da bi te spomine prenesli na svoje vnuke, znance, mlajše člane skupnosti, ki bodo tako lažje razumeli, zakaj je je povezana in solidarna Evropa pomembna, zakaj so Orbani, Salvini, nenazadnje tudi visoki politiki na čelu institucij Evropske unije, če spodbujajo sovraštvo, obujajo fašizem z revidiranjem zgodovine, nevarni. Ko je predsednik Evropskega parlamenta **Antonio Tajani** izjavil, da sta Istra in Dalmacija italijanski, je potvoril zgodovino in zasejal strah in jezo v očeh Slovencev in Hrvatov. Ponosna sem, da smo Socialni demokrati z mednarodno peticijo, ki so jo podpisali ugledni nekdanji voditelji Slovenije in Hrvaške, drugi politiki, akademiki, kulturniki, sprožili vsesplošen poziv k njegovemu odstopu. Njegova opravičila niso dovolj, politikov take vrste Evropa ne potrebuje, saj v njej ne sme biti več prostora za fašizem. In tudi o tem bodo odločale prihodnje evropske volitve. Kot državljanka Slovenije, kot političarka in kot nekdanja novinarka, ki je odrasla v svobodni in varni Evropi, želim, da bomo Slovenke in Slovenci na našo skupno Evropo ponosni. Zavedam se, da potrebujemo spremembe, da potrebujemo prenovno evropske ideje, a moje ključno poslanstvo na prihajajočih evropskih volitvah bo, da bo Evropa spet socialna,

da bo pravična do vseh, solidarna in demokratična. **Svoboda, demokracija, enakopravnost.** To so vrednote antifašizma, v katere kategorično verjamem. Histerični nacionalizem in zgodovinski revizionizem, ki sta zaskrbljujoče blizu ideologiji fašizma, nista in ne smeta biti alternativa. Moj glas gre za razumno Evropo.

Tanja Fajon

**Iskrene čestitke
ob 8. marcu, dnevu žena,
želi vodstvo ZDUS**

Vida Karolina Rozman

Vida Karolina Rozman je prijetna in energična sogovornica. Tisto, kar pove, pove iskreno, ves čas te gleda v oči in enako pričakuje tudi od sogovornika. Tako človek vsaj ve, pri čem je, saj se v očeh – tako vsaj pravijo – zrcali duša človeka in kaj je lepšega, kot ob besednem stiku navezati še tistega, poduhovljenega, kot mu pravimo. Vida se je rodila v času vojne vihre leta 1942, zato uradno ni Vida, kot je želela njena mati, da bi imela žlahtno slovensko

ime, ampak je bilo ime izbrano na podlagi kompromisa. Karolina torej, čeprav so ji uradniki želeli nadeti Tevtonski imeni. Krstiti so jo želeli kot Kunigunda ali Brunhildo. »Če tehtam med tema dvema imenoma, sem pa že rajši Karolina,« v šali pravi Vida, s širokim in prisrčnim nasmehom. Po končani srednji šoli in diplomni na pravni fakulteti v Ljubljani se je zaposlila v gospodarstvu in v tej panogi je delala dolgih 23 let, ves čas na vodilnih, torej odgovornih položajih. Šele v zadnji polovici svoje aktivne delovne dobe je iz gospodarstva izpregla in do upokojitve delala na področju kadrovske zadeve in v pravosodju v državni upravi. Že kmalu po upokojitvi, v letu 2001, se je vključila v delo DU Kranj, kamor jo je povabil žal že pokojni, nekoč pa duša in motor kranjskih upokojencev, Marjan Prinčič. Njeno bogato pravno znanje pa je kmalu postalo iskano in zaželeno tudi v krovni organizaciji ZDUS (2007), sprva je delovala kot članica socialne komisije, kasneje pa kadrovske komisije. Po spletu okoliščin je najprej postala podpredsednica omenjene komisije, nato pa še predsednica. V tistem času je komisija dobila novo področje dela in preimenovala se je v Komisijo za kadrovske in organiza-

cijske zadeve, naknadno pa še za statutarne zadeve. Tako je poleg kadrovske zadeve postala njena naloga tudi priprava aktov za ZDUS. Močan pečat je pustila pri pripravljanju novega Statuta ZDUS. Obseg dela pa se je tako razširil še na kadrovske področje (volitve, priznanja, priprava predlogov za ZDUS na ravni republike in drugi kadrovske predlogi), statutarne zadeve in priprava aktov za Zvezo društev upokojencev Slovenije.

Sicer pa tudi vi, drage bralke in bralci, upokojenci, lahko prispevate svoje znanje in izkušnje in se aktivno vključite v delo DU, PZDU in na ZDUS. Naj spomnim še na to, da bo Upravni odbor ZDUS konec marca, kar bo zelo kmalu, objavil Razpis za volitve in imenovanja za mandatno obdobje 2019–2023. ZDUS deluje na različnih področjih – imamo humanitarni in socialno varstveni program Starejši za starejše, udeležujemo se v kulturi in športu, predlagamo različne ukrepe na področju zdravstva in sociale in še bi lahko naštevala. Ne oklevajte, sodelujte v postopkih razpisa in se aktivno vključite v ustvarjanje boljših pogojev življenja članic in članov in upokojencev na sploh.

A.I.K., foto Arhiv ZDUS

Stane Simšič – Slave

Stane Simšič bi 18. aprila praznoval svoj 92. rojstni dan, a smo se konec januarja od njega poslovili na kamniških Žalah. Poznali smo ga kot dolgoletnega in aktivnega družbenega delavca, še posebej na področju organiziranja delovanja starejših. Kar 24 let je vodil društvo upokojencev v Kamniku. V času njegovega predsedovanja pa so bile ustanovljene številne športne in kulturne sekcije, posebno skrb pa so namenili tudi socialno varstvenemu področju.

Stanislav Simšič se je rodil 18. aprila leta 1927 v Lazah pri Logatcu. V DU Kamnik je začel aktivno delovati pred 42 leti, v organih upravljanja pa je bil aktiven od leta 1982. Z njegovim predsedovanjem se je delovanje društva razširilo na številne dejavnosti, ki iz leta v leto uspešneje povezujejo številne člane. Na novo je formiral kulturo, pohodniško, planinsko, balinarsko, teniško, smučarsko in kolesarsko sekcijo, v katere se še danes vključujejo tako upokojenci kot upokojenci. Ustanovljeni sta bili Folklor-

na skupina in mešeni pevski zbor. Z novo organizacijsko strukturo sekcije za socialna vprašanja in sekcije za dopustovanje in izletništvo, pa je društvo pod njegovim vodstvom dobilo nov zagon in nove vsebine. V času njegovega predsedovanja, bil je tudi član Izvršilnega odbora ZDUS, je bila adaptirana društvena stavba, pridobljeno je bilo lastništvo stavbe, zgrajeno dvojno balnišče in asfaltirano dvorišče. Sam je vodil tudi gradbeni odbor za adaptacijo društvene zgradbe. Pod njegovim vodstvom je DU Kamnik začelo plodno sodelovati s Planinskim društvom Kamnik, saj je z osebnim zgledom poskrbel za odlično vodenje planinske, pohodniške in kulturno-propagande sekcije, bil pa je tudi predsednik koordinacije vseh društev upokojencev v kamniški in komendski občini. Od ustanovitve Pokrajinske zveze društev upokojencev za Gorenjsko je bil kot član upravnega odbora imenovan v športno komisijo in uspešna in dobra organizacijska struktura DU Kamnik je v veliki meri njegova zasluga, saj je vodenje tako številčne organizacije

s preko 3.300 člani zahtevno, in je terjalo predanega, sposobnega in požrtvovalnega predsednika, kar je Stanislav Simšič nedvomno bil. Kot navdušen planinec je še do pred nekaj leti vodil člane planinske in pohodniške sekcije po številnih planinskih poteh. Za njegova dolgoletna prizadevanja v dobrobit kamniških upokojencev so mu pred časom podelili tudi naziv častnega predsednika DU Kamnik.

Magični lik 1 (vodoravno in navpično)

1. Slon s k-jem, 2. Ž. ime (Jasna), 3. Lik iz filmov o agentu 007, 4. Telo, ud..., 5. Redko tuje ž. ime.

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Magični lik 2

1. Indijanska trofeja, 2. Cunjar, cotar, 3. Apretura brez ure, 4. Finska pevka Savinainen, 5. Majhen prt, prtek.

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Rešitev iz prejšnje številke:

1. lik vodoravno in navpično:

1. Šipek, 2. Igalo, 3. Pamet, 4. Elene, 5. Kotel

2. lik vodoravno in navpično:

1. Kropa, 2. Romar, 3. Omela, 4. Palir, 5. Arara

POMEMBNI DNEVI V MARCU 2019

5. marec – Pustni torek

8. marec – Dan Združenih narodov za pravice žensk in mednarodnega miru

Leta 1977 je Generalna skupščina države članice spodbudila, naj v skladu s svojimi zgodovinskimi in nacionalnimi tradicijami ter navadami, katerikoli dan v letu razglasijo za dan Združenih narodov za pravice žensk in mednarodnega miru. Države so bile pozvane, naj si prizadevajo za ustvarjanje boljših pogojev za izkoreninjenje diskriminacije žensk ter za njihovo boljše vključitev v družbeni razvoj. Ta poziv se je zgodil takoj po začetku mednarodnega leta ženske (1975) ter OZN desetletja ženske (1976-1985). OZN je začel 8. marec slaviti kot mednarodni dan žena leta 1975.

21. marec – Svetovni dan boja proti rasni diskriminaciji

Vsako leto 21. marec slavimo kot svetovni dan boja proti rasni diskriminaciji. Na ta dan je leta 1960 policija ubila 69 ljudi na miro-ljubnem protestu proti apartheidu v Sharpevillu v Južnoafriški republiki. Ob imenovanju 21. marca za svetovni dan boja proti rasni diskriminaciji leta 1966 je Generalna skupščina pozvala države k večjemu trudu za izkoreninjenje rasne diskriminacije.

Začeni z 21. marcem – Teden solidarnosti z ljudstvi v boju proti rasizmu in rasni diskriminaciji

Kot del programa za prvo desetletje boja proti rasizmu in rasni diskriminaciji je Generalna skupščina leta 1979 pozvala vse države k spoštovanju tedna solidarnosti z ljudstvi v boju proti rasizmu in rasni diskriminaciji, ki se začne z 21. marcem.

22. marec – Svetovni dan voda

Generalna skupščina je razglasila 22. marec za svetovni dan voda. S tem je želela povečati zavedanje, kako razvoj vodnih zalog vpliva na gospodarsko produktivnost in dobrobit družbe.

23. marec – Svetovni dan meteorologije

Po vsem svetu 23. marec praznujejo kot svetovni dan meteorologije že od leta 1961. Na ta dan je leta 1950 postala zavezujoča konvencija Svetovne meteorološke organizacije (WMO).

24. marec – Svetovni dan tuberkuloze

24. marca vsako leto slavimo svetovni dan tuberkuloze. Na ta dan je leta 1882 dr. Robert Koch pred skupino doktorjev v Berlinu predstavil odkritje bacila, ki povzroča tuberkulozo. na nevarnosti rasizma in predsodkov.

Vabljeni, da se na Dneve medgeneracijskega sožitja (14. 5. 2019–16. 5. 2019) v Ljubljano pripeljete sproščeno, brez gneče na cesti in iskanja parkirnega mesta, z vlakom. Prireditev se odvija na Gospodarskem razstavišču, ki je od glavne železniške postaje Ljubljana oddaljeno 10 minut hoje.

Za skupine 6 ali več oseb smo s Slovenskimi železnicami za potovanja na prireditev pripravili posebno ponudbo: **75 % popust na redne cene vozovnic s katerekoli začetne postaje v Sloveniji do Ljubljane in nazaj.** Prijave skupin za koriščenje posebne ponudbe sprejemamo na e-naslovu jozica.prah@slo-zeleznice.si ali tel. št. 01 29 12 554. Pri prijavi je potrebno navesti število potnikov, datum ter relacijo zelenega potovanja.

Posamezniki lahko potujete do 50 % ceneje s SŽ kartico ugodnosti. S SŽ kartico ugodnosti MLADI potujete 30 % ceneje, s SŽ kartico ugodnosti – DRUŽINE 40 % ceneje, otroci do 12. leta v spremstvu odraslega pa brezplačno. S SŽ kartico ugodnosti – SENIORJI potujete 30 %, med tednom, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa kar 50 % ceneje.

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Hodoš	06:31	21:21	7,38
Murska Sobota	06:52	20:54	6,48
Ljutomer mesto	07:05	20:33	6,02
Ormož	07:20	20:07	5,46
Ptuj	07:35	19:51	4,78
Kidričevo	07:42	19:45	4,78
Pragersko	07:54	19:35	4,24
Ljubljana	prihod 10:18	odhod 17:15	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Metlika	06:39	19:59	4,24
Črnomelj	06:58	19:39	3,86
Semič	07:10	19:28	3,58
Novo Mesto	08:19	18:57	3,3
Trebnje	08:19	18:39	2,54
Ivančna Gorica	08:44	18:09	1,72
Grosuplje	09:05	17:48	1,3
Ljubljana	prihod 09:33	odhod 17:22	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Koper	05:25	20:07	4,78
Divača	06:11	19:21	3,86
Postojna	06:50	18:45	2,9
Ljubljana	prihod 07:45	odhod 17:47	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Jesenice	07:32	18:34	2,9
Radovljica	07:49	18:13	2,14
Kranj	08:13	17:49	1,3
Škofja Loka	08:21	17:41	0,92
Medvode	08:29	17:33	0,92
Ljubljana	prihod 08:44	odhod 17:18	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Nova Gorica	06:08	21:43	4,78
Prvačina	06:23	21:29	4,78
Štanjel	06:47	21:11	4,24
Sežana	prestop 07:07	20:50	3,86
Sežana	07:11	20:42	
Divača	07:21	20:32	3,86
Pivka	07:42	20:11	3,3
Postojna	07:55	19:58	2,9
Rakek	08:06	19:47	2,54
Logatec	08:19	19:34	2,14
Ljubljana	prihod 08:57	odhod 18:55	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Dobova	07:06	18:51	3,86
Brežice	07:13	18:45	3,86
Krško	07:21	18:37	3,58
Sevnica	07:37	18:20	3,3
Zidani Most	08:07	18:00	2,9
Trbovlje	08:22	17:43	2,54
Zagorje	08:28	17:38	2,14
Litija	08:42	17:42	1,72
Ljubljana	prihod 09:13	odhod 16:50	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Kamnik	08:22	17:55	1,3
Jarše Mengeš	08:33	17:43	0,29
Domžale	08:38	17:38	0,29
Trzin	08:41	17:35	0,29
Ljubljana	prihod 09:00	odhod 17:15	

Postaja	odhod	prihod	cena / €
Maribor	05:40	17:18	8,08
Pragersko	05:54	17:04	7,28
Celje	06:30	16:29	6,14
Zidani Most	07:01	15:59	5,26
Ljubljana	prihod 07:45	odhod 15:15	

Navodilo društvom upokojujencev (DU) za izvajanje ukrepov na podlagi Splošne uredbe EU o varstvu osebnih podatkov

Osnovne osebne podatke (ime, priimek, kontaktni podatki, podatki o statusu upokojenca) **DU lahko obdeluje brez soglasja.** Podlaga za to je »izvajanje pogodbe«. DU za ta namen ni potrebno zbirati soglasij za hrambo podatkov. **Pridobiti pa je potrebno soglasja za tiste podatke, ki niso nujni za osnovno delovanje DU** (izobrazba, socialni položaj, za statistiko in drugo). Izkoristite prihajajoče (občne) zbere članov, da zberete soglasja članov, ki jih potrebujete. Hkrati **na zborih člani informirajte o obdelavi njihovih osebnih podatkov**, saj je

na podlagi uredbe osebam potrebno pojasniti, katere podatke in za kakšen namen DU ima. DU **najprej naredite pregled, katere osebne podatke sploh imate** (katere baze, evidence, Excel dokumente, fascikle in drugo). To je nujna prva faza, da se zadeve uredijo. Nato preverite, **ali te osebne podatke sploh lahko še imate – v povezavi z ugotovitvijo, ali imate ustrezno podlago za hrambo ali uporabo teh podatkov.** Vsako DU ugotovi, katere osebne podatke vse ima in nato **pripravi za le-te posamezne baze – evidence obdelave.**

Pomagate si lahko z vzorcem: <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebnih-podatkov/kljucna-podrocja-uredbe/evidenca-dejavnosti-obdelave/>.

CNVOS glede na prakso ugotavlja, da pri društvih pridejo v glavnem v poštev naslednje podlage:

1. **soglasje** (član DU je podal jasno soglasje, da lahko DU ima oziroma obdeluje njegove osebne podatke)
2. **pogodbena razmerje** (DU je z osebo v nekem pogodbenem razmerju (npr. avtorska pogodba, podjemna pogodba, dogovor o prostovoljskem delu, pristopna izjava in drugo), v tem primeru DU lahko obdeluje osebne podatke te osebe, če je to potrebno za izvajanje takšne pogodbe in se torej soglasje ne potrebuje)
3. **obdelava na podlagi zakona** (da zakon dopušča ali nalaga DU, da obdeluje neke osebne podatke, npr. poročanje o dohodku osebe na FURS)
4. **zakoniti interes** (DU obdeluje podatke, ker ima za to nek interes oziroma potrebo in je ta interes večji kot interes posameznika glede varstva njegovih podatkov; v praksi gre pri društvih predvsem za primere, ko osebne podatke posredujejo financerjem projektom)

DU mora imeti za vsako obdelavo osebnih podatkov določeno, na kateri podlagi jih obdeluje. Če tega ni, naj z obdelavo (npr. hrambo) preneha.

Pri soglasjih morate biti v DU zmožni **dokazati**, da soglasja imate, če obdelave nekih osebnih podatkov temelji na soglasju (npr. kopija soglasja, kopija el. pošte).

Če na splošno pravne podlage za obdelavo ni, potem jo je potrebno zagotoviti (npr. pridobiti soglasja). Če v DU ugotovite, da to ni možno in dejansko podatkov niti več ne potrebujete, naj se **uničijo**. V primeru izgube ali razkritja, bi se namreč pojavilo vprašanje, **zakaj ste to sploh imeli**.

Kako to izvajati v praksi?

1. DU pošilja novice na določene el. naslove in ne more izkazati soglasja, da lahko takšen el. naslov uporablja, ker npr. soglasja ni ali je izgubljeno. V DU prenehajte z uporabo takšnega el. naslova dokler od imetnika ne dobite soglasja (npr. ga zaprosite za soglasje in ga nato dobite).
2. V DU hranite podatke o osebah, ki so bile DU prostovoljci pred npr. 10 leti. Teh podatkov dejansko DU ne uporablja več in niti ne ugotovi, zakaj jih ima. Če pravne podlage ni, je hramba podatkov nezakonita in naj se podatki uničijo.

Najnujnejše usmeritve za DU:

Izpolnitev evidenc takoj pokaže katere podatke v DU imate, na kakšni podlagi in kako jih varujete. Že pri izpolnjevanju dokumenta se pokaže, kje so težave in kaj je potrebno urediti.

Na pristopnih izjavah zbirajte res samo podatke, ki so nujni za delovanje društva, kot npr. za obveščanje o zboru članov ali za obveščanje o dejavnostih društva. **Vse ostalo naj bo opcijsko in če član (kandidat za člana v to privoli). Na pristopnih izjavah naj se pojasni, kaj društvo s temi podatki počne in ali jih morda komu posreduje.**

Kakšni starejši **pravilniki o varstvu osebnih podatkov** so morda potrebni prenove (lahko si pomagata s pravilnikom ZDUS iz leta 2008: http://www.zdus-zveza.si/docs/PRAVILNIK/Pravilnik_o_zavarovanju_osebnih_podatkov_ZDUS.pdf).

Člane in uporabnike razih dejavnostih (izleti, projekti, srečanja itd.) naj se ob zbiranju podatkov jasno **informira, kaj se s temi podatki počne, sploh kadar se podatke posreduje kakšnih financerjem. Takšna obvestila so lahko na prijavnica ali na listah prisotnosti.**

Pri raznih seznamih el. pošt, naj se preveri, če društvo ima ustrezna soglasja za obveščanje. Slednje pa NE velja za obveščanje članov društva, saj je obveščanje članov običajno obveznost društva in soglasje zato ni potrebno (podlaga je tukaj »izvajanje pogodbe«). V večini gre za primere nečlanov.

Preverijo naj se pogodbe z računovodskimi servisi in drugimi podjetji, katerim DU pošiljajo osebne podatke (npr. tiskarji, potovalne agencije, spletna mesta...). Te pogodbe je verjetno potrebno **dopolniti z določbami o varstvu osebnih podatkov**. Več o tem: <https://www.ip-rs.si/zakonodaja/reforma-evropskega-zakonodajnega-okvira-za-varstvo-osebnih-podatkov/kljucna-podrocja-uredbe/pogodbena-obdelava/>.

Podatki morajo biti tudi tehnično in računalniško ustrezno zavarovani. Nastavite gesla na računalnikih tako, da bodo osebna in ne skupna, gesla naj bodo dovolj dolga (vsaj 8 znakov) in naj se redno menjajo. Podatke v fizični obliki varujte v zaklenjenih prostorih in zaklenjenih omarah, dostop do njih naj imajo zgolj osebe, ki to potrebujejo za svoje delo.
V kolikor se bo do sprejema novega Zakona o varstvu osebnih podatkov še kaj spreminjalo ali pa se bo ugotovilo, da je potrebno urediti še kaj, vas bomo informirali, v nasprotnem primeru pa informacije in navodila sledijo ob sprejemu novega Zakona o varstvu osebnih podatkov.

Nika Antolašič, tajnik ZDUS in Matej Verbajš, vodja pravne službe CNVOS

Se želite brezplačno naučiti več o uporabi pametnega telefona, računalnika ter digitalnega ustvarjanja in programiranja?

Na **Andragoškem centru Slovenije** smo v okviru naloge *Strokovna in razvojna podpora mreži Središč za samostojno učenje (SSU)* posneli **161 videoposnetkov** (70 videoposnetkov za uporabo računalnika, 48 videoposnetkov za uporabo pametnega telefona in 43 videoposnetkov za digitalno ustvarjanje in programiranje). Umestili smo jih na portal SSU, ki se nahaja na: <https://portalssu.acs.si/ssu/> Pri pripravi videoposnetkov smo sledili konceptu t. i. mikro učenja (angl. microlearning), za katerega je značilno, da se neka vsebina »razstavi« na manjše smiselne in samostojne enote. Poleg videoposnetkov so pri posamičnem vsebinskem sklopu na voljo še kratka

navodila, za vsak filmček pa je na voljo tudi opis znanj in spretnosti. Videoposnetki so pripravljene tako, da je v začetku nek uvod z razlago, nato sledi praktični prikaz uporabe. Posnetke (ali dele posnetkov) si lahko uporabnik ogleda večkrat in tudi sam poskusi ponoviti vse korake na svojem orodju. Primerni so za učenje in utrjevanje znanja. Uporabniku omogočajo najti rešitev za nek konkreten problem pri uporabi računalnika oz. pametnega telefona. Filmčki so umeščeni na kanal YouTube na tak način, da so na desni strani za hiter dostop na voljo še vsi preostali videoposnetki, ki sodijo v isto temeljno področje oz. vsebinski sklop. Po končanem ogledu enega

se začne samodejno predvajati naslednji video posnetek iz istega vsebinskega sklopa.

Videoposnetki za uporabo pametnega telefona so namenjeni tistim, ki želijo bolje spoznati pametni telefon, ga z nastavitvami prilagoditi svojim potrebam in ga poleg komuniciranja uporabljati tudi za druge namene (kot fotoaparat, predvajalnik glasbe, orodje za dostop do spleta, ipd). Zajemajo naslednje vsebine: nastavitve telefona, prvi koraki, klici in stiki, sporočanje in e-pošta, kamera in galerija, glasba in videoposnetki, programi, mobilno plačevanje parkirnine.

Dostopni so na: <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/vv/mob>
Z Videoposnetki za uporabo računalnika se boste lahko naučili uporabe računalnika, oblikovanja besedil, brskanja po spletu, komuniciranja prek e-pošte, uporabe računalnika kot orodja za obdelavo fotografij, poslušanje glasbe ali karkoli drugega, kar omogočajo dodatne aplikacije. Vsebinsko pokrivajo naslednja področja:

poznavanje delovanja računalnika, izdelavo in oblikovanje besedil, uporabo interneta in elektronske pošte, računalnik kot digitalno orodje, glasba in film na računalniku, druga multimedijška orodja.

Dostopni so na: <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/vv/rac>
 Če pa se želite naučiti enostavnega računalniškega programiranja z uporabo preprostega grafičnega vmesnika za programiranje – Scratch, so za vas primerni **videoposnetki za digitalno ustvarjanje in programiranje**. Naučili se boste risanja z »željvo grafiko«, dela s spremenljivkami, koordinatami, vejišči in pogoji, naključnimi števili, sporočili in zelo pomembnim konceptom v programiranju, to je drobljenju problema na manjše probleme. Vsebina filmčkov se ujema z evropskim okvirjem digitalnih kompetenc za državljane. Dostopni so na: <https://portalssu.acs.si/ssu/gradiva/javna/nfi/vv/prog>
 Pri ogledu in učenju vam želimo obilo ustvarjalne energije.

Delovna skupina portala SSU

Prijavnica za likovno kolonijo Izola 2019

Likovna kolonija je letni projekt, ki kot edini tovrstni na ravni ZDUS združuje ljubiteljske slikarje iz vse Slovenije in je izrazito izobraževalnega pomena, saj je ponuja priložnost neformalnega usposabljanja, osebnega mentorstva in urjenja likovnih veščin. Širimo likovno obzorje članov, spodbujamo njihovo udejstvovanje na likovnem področju ter promoviramo likovno ustvarjalnosti starejših iz vse Slovenije. V letu 2019 bo 22. likovna kolonija potekala na temo »UTRINKI ŽIVLJENJA V SOŽITJU MED GENERACIJAMI« od četrtek 11. 4. do nedelje 14. 4. 2019 v Hotelu DELFIN, v Izoli
 »Kot je razvidno iz naslova, je letošnja tema slikarske kolonij sožitje med generacijami. Ljudje skozi življenje in delo ustvarjam podobo našega medsebojnega sožitja; izmenjujemo si izkušnje znanje, ideje, ki prehajajo iz roda v rod in s tem prispevamo

napredku za boljšo kakovost življenja. Skozi likovni jezik bomo predstavili dosežke naših prednikov in sodobnikov, ki so nastali pri njihovem delu in življenju. Izbira za naša umetniška dela je tako respestr, saj vključuje kulturo in življenje mnogih generacij« (Oskar Sovinc, mentor likovne kolonije ZDUS). Zainteresirane udeležence prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljejo na ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana ali posredujejo po e-pošti na dijana.lukic@zdus-zveza.si **do vključno 29. marca 2019.**

Izvedbo likovne kolonije omogočata sofinancerja:

PRIJAVNICA

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Tel. št.: _____ e-pošta: _____

Član DU (PZDU): _____

Če bo prostor v hotelu, boste lahko s seboj povabili spremljevalko oz. spremljevalca, ki plača redno ceno storitev hotela Delfin.

Podpis kandidatke/kandidata: _____

*Udeleženci, ki ste se že kdaj udeležili likovne kolonije ZDUS, izpolnite samo ime in priimek ter podpis.

Pogoji za udeležbo: Udeleženci kolonije so članice in člani DU s poravnano članarino, ki jo izkažejo s člansko izkaznico.

Kotizacija za udeležence: 83,00 € in turistična taksa (2 EUR/dan). Kotizacijo, ki delno krije stroške bivanja in prehrane, udeleženci poravnajo na recepciji hotela Delfin. Potne stroške si udeleženci krijejo sami.

Doplačila: za enoposteljno sobo v primeru prostih kapacitet je doplačilo 11,00 EUR na osebo na dan in turistična taksa (2 EUR/dan) (po predhodnem povpraševanju v hotelu Delfin).

Za nečlane/zunanje: Udeleženci likovniki, ki ne boste bivali v hotelu, prispevate za stroške organizacije in mentorstva kotizacijo v vrednosti **32,00 € (brez DDV)**. ZDUS vam bo za storitev izstavil račun (**zvišan za DDV**). Udeležencem iz Obale bo hotel zagotovil kosilo. Prijavite se s prijavnico in navedite, da ne boste bivali v hotelu. Prav tako boste od hotela prejeli eno slikarsko platno in vaša umetnina bo postala last ZDUS oz. hotel Delfina.

Vsi udeleženci: Z izpolnjeno in podpisano prijavnico potrjujete, da **ste seznanjeni in se strinjate**, da bo vaša umetnina postala last ZDUS oz. hotela Delfina.

Hotel Delfin vsem udeležencem likovnikom (članom DU in zunanjim) zagotovi sponzoriranje nakupa slikarskih platen (velikost 50x60 ali 50x70). ZDUS bo organiziral dve razstavi: prvo v hotelu Delfin ob zaključku kolonije in drugo na **Dnevih medgeneracijskega sožitja**, ki bodo prvič potekala v organizaciji ZDUS med 14. in 16. 5. 2019 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Tri najboljše dela, nastala na likovni koloniji, bodo nagrajena. Podelitev nagrad bo potekala na Dnevih medgeneracijskega sožitja.

Po preteku roka za prijavo (29. 3. 2019) boste prijavljene kandidatke/kandidati na domač naslov ali po e-pošti prejeli urnik dela ter obvestilo o potrebnih materialih. V primeru vprašanj se obrnite na Dijano Lukić izvršno vodjo projektov ZDUS. E-pošta: dijana.lukic@zdus-zveza.si, telefon 01/62 05 481 ali 051 656 532.

NEZGODNO ZAVAROVANJE STAREJŠIH

Za večjo finančno varnost v zrelih letih

Olajšajte življenje sebi in svojim najbližjim v primeru nezgode.

Vsaka poškodba lahko v hipu bistveno spremeni vaše življenje. Ob morebitni nezgodi vam izplačana sredstva omogočajo nakup pripomočkov, plačilo rehabilitacije in prilagoditev življenjskih razmer novonastalim potrebam ter olajšajo življenje vam in vašim najbližjim.

www.vzajemna.si **080 20 60**

Vzajemna, d.v.z., Vošnjakova ulica 2, Ljubljana. Vsa zavarovanja se sklepajo po veljavnih pogojih Vzajemne, d.v.z.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica